

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

SROVNÁNÍ SOUDNÍ EXEKUCE NA PENĚŽITÁ PLNĚNÍ

PODLE ČESKÉ A ŠPANĚLSKÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Tereza Vyoralová

Plzeň, 2014

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra občanského práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

SROVNÁNÍ SOUDNÍ EXEKUCE NA PENĚŽITÁ PLNĚNÍ

PODLE ČESKÉ A ŠPANĚLSKÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Tereza Vyoralová

Studijní program: Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Vedoucí práce: JUDr. Miloslav Ungr,

katedra občanského práva,

Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vytvořila zcela samostatně s využitím literatury a zdrojů informací vyjmenovaných v níže uvedeném seznamu.

V Plzni dne 25. března 2013

.....
vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu JUDr. Miloslavu Ungrovi, za vedení mé diplomové práce, taktéž jeho cenné rady a připomínky, které mi pomohly k sepsání a zrealizování této práce. Také Univerzitě ve Vigu, která mi poskytla potřebné materiály k vypracování španělské části právní úpravy mé práce.

Seznam použitých zkratk

OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád (česká právní úprava)

OSŘ – Ley de Enjuiciamiento Civil 1/2000 (španělská právní úprava)

EŘ – zákon č. 120/2011 Sb., Exekuční řád

NOZ – zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

ŽMJ – Životní minimum jednotlivce

NNB – Normativní náklady na bydlení

SJM – Společné jmění manželů

Obsah

ÚVOD	8
1 ŠPANĚLSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	10
1.1 Exekuční řízení (Procedimiento de Ejecución)	13
1.1.1 Návrh na nařízení exekuce	14
1.1.2 Usnesení o výkonu exekuce	15
1.1.3 Odvolání a odklad	17
1.1.4 Speciální řízení o platebním rozkazu a směnečné řízení.....	19
1.2 Exekuce na peněžitá plnění	24
1.2.1 Zajištění platby	24
1.2.2 Určení majetku dlužníka	25
1.2.3 Informace o majetku dlužníka	26
1.2.4 Postup při zajištění majetku	28
1.2.5 Předně zajištěný majetek	31
1.2.6 Obstavení bankovních účtů	32
1.2.7 Obstavení platů, důchodů a jiných dávek	33
1.2.8 Nevymahatelný majetek	34
1.2.9 Postup při zajištění pohledávky a dražba	36
1.2.10 Zvláštní postup při zajištění zástavy a hypotéky	39
2 ČESKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	42
2.1 Základní pojmy	42
2.1.1 Vykonávací řízení.....	42
2.1.2 Základní zásady výkonu rozhodnutí.....	42
2.1.3 Účastníci výkonu rozhodnutí.....	43
2.1.4 Způsoby výkonu rozhodnutí.....	44
2.1.5 Titul výkonu rozhodnutí.....	44
2.1.6 Nařízení a provedení výkonu rozhodnutí	45
2.1.7 Odklad výkonu rozhodnutí.....	46
2.1.8 Skončení výkonu rozhodnutí.....	47
2.2 Výkon rozhodnutí na peněžitá plnění	47
2.2.1 Výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy	48
2.2.2 Výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky	56
2.2.3 Výkon rozhodnutí správou nemovitosti	58
2.2.4 Výkon rozhodnutí prodejem movitých a nemovitých věcí	59
2.2.5 Výkon rozhodnutí postižením podniku	62
2.2.6 Výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem	64

3	SHRNUTÍ.....	66
	ZÁVĚR.....	70
	RESUMEN.....	71
	LITERATURA A POUŽITÉ ZDROJE	72
	SEZNAM TABULEK.....	76

ÚVOD

Toto téma jsem si vybrala, protože ačkoliv ještě nejsem právníkem, spousta mých známých a kamarádů se na mě obracela s žádostí o pomoc v této oblasti. Začala jsem se o exekuce podrobněji zajímat a zjistila jsem, že je to oblast, které bych se v budoucnu chtěla věnovat. Je to z toho důvodu, že spousta lidí se ocitne v exekuci a neví, jak dál. Já se domnívám, že účelem práva a taktéž právníků je pomáhat lidem a nikoliv hledat skuliny, kde a jak právo obejít. Ať už ze strany klienta či právníka. Ano, jsou případy, kdy se lidé ocitnou v exekuci a spravedlnosti se doslova vysmívají. Jsou ale také případy, kdy člověk v této situaci chce spolupracovat a splnit dluh, ale bohužel nemá jak. Asi nejvíce se mně dotkla situace mé kamarádky, když mi vyprávěla její životní příběh, kdy ji utekl manžel neznámo kam, a ona zůstala sama spolu se všemi jeho dluhy. Samozřejmě nevěděla o žádném jeho dluhu.

Takovým lidem je potřeba pomáhat a nastolit zde spravedlnost. Od toho právo je, tohle by měla být jeho funkce. Nikoliv napomáhat lidem, kteří v exekucích žijí a různě jimi proplovávají, aniž by kdy nějaký dluh zaplatili.

Jelikož jsem strávila studijně rok ve Španělsku, napadlo mě srovnat tamní situaci soudních exekucí s právem českým. Chtěla bych působit v právní oblasti ve Španělsku a jelikož je tam ekonomická situace poměrně špatná, velmi se to dotýká i exekucí. Před ekonomickou krizí si tam lidé půjčovali na hypotéky, auta, dovolené a s příchodem krize a častým propouštěním z práce, neměli na vrácení, tudíž se dostali do nepříjemné situace – dluhu a následné exekuce.

Účelem této práce je vymezit španělskou právní úpravu soudních exekucí a následně českou právní úpravu. Ve třetí části této práce („shrnutí“) vymezím podstatné rozdíly. Jelikož je téma exekucí velmi obsáhlým, vybrala jsem si soudní exekuce na peněžité plnění. V této práci budu postupovat podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, tudíž namísto původně zvoleného komentáře k exekučnímu řádu v seznamu odborné literatury, volím komentář k občanskému soudnímu řádu.

Tato práce je členěna do pěti částí, z nichž v části první se budu nejdříve zabývat více obsáhlou španělskou právní úpravou a poté v části druhé českou právní úpravou. Zvolila jsem tak, protože si myslím, že prací na téma soudní exekuce na peněžité plnění bylo napsáno nespočetně a k zajímavosti práce je třeba vyzvednout více obsáhlou úpravu španělskou.

Domnívám se, že díky této komparaci bude moje práce zajímavá a také přínosná, jelikož se nejedná pouze o strohý popis „českého práva“, ale nahlédnutí pro nás, většinou zcela neznámé, do oblasti práva španělského.

Španělská část byla pro mne daleko těžší, co se zpracování týče, jelikož jsem všechny zdroje musela přeložit a poté vybrat ty, které uvádím následně v této práci. Dále bylo třeba osobně ve Španělsku být, vzhledem k omezené dostupnosti zdrojů španělské literatury. Protože se jedná o část přeloženou z cizího jazyka, je pravděpodobné, že kapitola španělské právní úpravy nebude stylisticky totožná s kapitolou české právní úpravy.

Tento výklad je proveden na obecné úrovni, přesto jsem se snažila, abych vystihla všechny potřebné informace, které budou čtenáři této práce postačovat k pochopení soudní exekuce na peněžitá plnění.

1 ŠPANĚLSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA

Občanský soudní řád 1/2000 (Ley de Enjuiciamiento Civil 1/2000)

Španělská občanská procesní právní úprava je obsažena v Občanském soudním řádu¹, (dále jen OSŘ) a upravuje činnost před soudy pro ochranu práv souvisejících s občanským nebo obchodním právem. OSŘ byl schválen 7. ledna 2000 a publikován ve Sbírce zákonů Španělského státu, zvané BOE², 8. ledna téhož roku; OSŘ vstoupil v platnost rok poté, 8. ledna v roce 2001.

Nový OSŘ nahradil starý Občanský soudní řád z roku 1881. Tento starý zákon měl celkem 2182 článků rozdělených do tří kapitol: 1) Společná ustanovení pro správní soud a smírčí řízení, 2) O správním soudě a 3) O smírčím řízení. Během svého života byl tento zákon nepříznivě kritizován: zákonu chyběly skutečné základy a spoléhal na tradiční zákony, bylo opomenuto například zanedbání nařízení platebního rozkazu, a to, že zahrnoval zbytečné otázky, jako jsou smírčí řízení, jehož právní povaha není sama soudní. Tento stoletý zákon prošel četnými reformami, ze kterých jsou důležité tři z nich: 1. Zákon ze 6. srpna 1984, 2. Zákon z 30. dubna 1992 a 3. Zákon z 27. listopadu 1997. Díky neustálým změnám, kterými prošel tento zákon, bylo nezbytné vypracování nového zákona ve větším souladu s potřebami Španělska 21. století. Tak vznikl aktuální Občanský soudní řád Španělska³.

V Úvodních ustanoveních nového zákona jsou obsaženy důvody vzniku uvedeného zákona a je zdůrazněno, že nový zákon není změnou předešlého, nýbrž zavádí zcela nové občanské soudnictví charakteristické jeho účinností, a splňuje účinnou soudní ochranu podle článku 24 Španělské ústavy⁴: *„účinnost civilní soudní ochrany by měly předpokládat sblížení spravedlnosti a dokazování nevinny, což nespočívá ve zlepšování obrazu spravedlnosti, aby se zdála přístupnější, ale v uspořádání procesu soudní práce tak, aby každá záležitost byla lépe sledována a známa soudu, jak v počátečním návrhu a eventuální potřebě vyloučit překážky a nedostačující procesní rozpočet, (nic není více neefektivní, než proces se zprošťujícím rozsudkem na základě žádosti), tak v rozhodnutí toho, co je*

¹ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právníký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 703.

² BOE: Věstník španělského království, kde jsou publikovány zákony státu.

³ http://es.wikipedia.org/wiki/Derecho_procesal_civil_%28Espa%C3%B1a%29.

⁴ Španělská ústava: nejvyšší norma právního systému Španělského království.

skutečně kontroverzní a praktické a zhodnocení důkazy slovními reklamou a okolím,,⁵.

Struktura Občanského soudního řádu

Zákon je seřazen do celkem 827 článků rozdělených nejprve na úvodní hlavu nazvanou “O procesních normách a jejich aplikaci“ a dále ze čtyř knih, které jsou rozděleny, jak je dále uvedeno⁶:

KNIHA I: OBECNÁ USTANOVENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K CIVILNÍM SOUDŮM

Hlava I: Předvolání a jednání před soudem

Hlava II: Právní úprava a pravomoc

Hlava III: Nahromadění skutků a procesů

Hlava IV: Zdržení se a vyloučení

Hlava V: Soudní řízení

Hlava VI: Zastavení soudního řízení a vypršení platnosti žádosti

Hlava VII: Soudní výlohy

Hlava VIII: Zásada dobré víry

KNIHA II: DEKLARAČNÍ PROCESY

Hlava I: Společná ustanovení deklarativních procesů

Hlava II: Občanskoprávní řízení

Hlava III: Ústní jednání

Hlava IV: Zdroje

Hlava V: Neuposlechnutí výzvy a odstoupení od konečného rozsudku a nové slyšení obviněného

⁵ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 41.

⁶ Tamtéž, str. 7-15.

KNIHA III: NUCENÁ EXEKUCE A PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ

Hlava I: Exekuční soud

Hlava II: Prozatímní výkon soudních rozhodnutí

Hlava III: Obecná ustanovení exekučního řízení

Hlava IV: Exekuce na peněžitá plnění

Hlava V: Nepeněžitá exekuce

Hlava VI: Předběžná opatření

Hlava VI: Přezkoumání konečných rozhodnutí

KNIHA IV: ZVLÁŠTNÍ PROCESY

Hlava I: Procesy o způsobilosti, manželské vztahy a nezletilí

Hlava II: Soudní rozdělení majetku

Hlava III: Řízení o platebním rozkazu a směnečné řízení

Kniha III: „nucená exekuce a předběžná opatření“ se zaměřuje na úpravu předběžného výkonu exekuce ukládající peněžitá plnění a zejména⁷ v hlavě IV. shromažďuje informace a postup pro tento druh řízení.

Tento proces se obvykle skládá ze tří částí: první část je exekuční proces, který je považován za jakýkoli jiný typ řízení bez ohledu na exekuční titul. Dále se zkoumají procesní úkony specifické pro obecné řízení za účelem vydání exekučního titulu: řízení běžného charakteru (řádný postup) k vykonání exekuce, kdy je v této exekuci požadována určitá peněžitá částka pocházející z vlastnictví jedné osoby (dlužníka) s cílem odevzdat tuto peněžitou částku jinému subjektu (věřiteli). Obecné schéma řádného postupu při peněžitě exekuci je následující:

- Jsou prováděny některé úkony zaměřené na přípravu zajištění majetku⁸, tedy k umožnění výkonu zajištění majetku.
- Dochází k zajištění majetku.
- Přijímají se různá opatření na zajištění majetku, to znamená, opatření směřující k zaručení nebo zachování právní účinnosti zajištění majetku.

⁷ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 517.

⁸ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 267.

- Přejde k výkonu exekuce, což znamená vynucení zajištěného majetku a platba ve prospěch věřitele penězi získanými v nuceném uplatňování zajištění majetku.
- V průběhu procesu této peněžité exekuce je možné, že třetí strana vyjádří požadavek na třetinu vlastnického práva.

Stručně je analyzováno speciální exekuční řízení, které je ustanoveno výhradně pro vydání konkrétních exekučních titulů jako je tomu u zástavy a hypotéky, kvůli tomu, že tento postup se v současné době velmi často realizuje v praxi, zejména pak exekuce na hypotékách zřízených na movitých a nemovitých věcech, zákon jej upravuje prostřednictvím zvláštního postupu, kvůli čemuž není veden stejný běžný postup peněžité exekuce již zmíněné výše.

1.1 Exekuční řízení⁹ (Procedimiento de Ejecución)

První fáze, která odpovídá peněžité exekuci je společná pro všechny exekuční postupy, bez ohledu na exekuční titul, který je použit při exekuci. Aby se dalo přejít k samotnému provedení exekuce, je zásadní, aby bylo vyžádáno exekučním titulem, což je dokument, v němž zákon výslovně předepisuje jeho vlastnost vykonatelnosti rozhodnutí (*nulla executio sine titulo*). Čl. 517 OSŘ ustanovuje: „*Exekuce musí být založena na titulu, který bude vykonatelný*“¹⁰. OSŘ poskytuje v čl. 517, unitární vztah dokumentů, u kterých je uznána povaha exekučních titulů:

- pravomocné rozsudky,
- rozhodčí nálezy,
- soudní rozhodnutí, která schválí nebo uznají transakce a dohody dosažené v procesu,
- veřejné listiny: dokumenty ověřené notářem,
- obchodní smlouvy upravené podle čl. 517.2.5 °. Tato část zahrnuje bankovní smlouvy, které spolu s rozsudky a veřejnými spisy představují nejdůležitější exekuční tituly běžně se vyskytující v praxi

⁹ Tamtéž, str. 555.

¹⁰ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 321.

- tituly na doručitele nebo na jméno, pokud byly vydány tak, jak udává čl. 517.2.6 °,
- certifikáty odpovídající hodnotám představujícím pohyb na účtu, pokud jsou splněny požadavky uvedené v čl. 517.2.7 °,
- další soudní rozhodnutí a dokumenty mající výkonnou moc. (čl. 517.2.9)¹¹

1.1.1 Návrh na nařízení exekuce¹²

Jakmile má navrhovatel exekuční titul, připraví se návrh na nařízení exekuce. Zákon upravuje výkon exekuce, jako by to byl samostatný proces, proto vyžaduje, aby žádost na výkon exekuce byla provedena ve formě návrhu na nařízení exekuce. Návrh na nařízení exekuce upravuje čl. 549 OSŘ, a jako takový musí být vyhotoven ve formě jako je obecně uvedeno v čl. 399 OSŘ.

Co se týká obsahu návrhu na nařízení exekuce, pokud jde o exekuce na peněžitá plnění čl. 575.1 OSŘ vyžaduje, aby byla v návrhu na nařízení exekuce specifikována částka figurující jako jistina, částka odpovídající běžným úrokům a úrokům z prodlení po splatnosti, a stanovené očekávané úroky, které mohou vzniknout během výkonu exekuce a na náklady vlastní exekuce. V návaznosti na to, je vhodné, aby exekutor jasně rozlišil v návrhu na nařízení exekuce tři pojmy, nebo výchozí body zmíněné v čl. 575.1 OSŘ: a) jistina; b) úroky z prodlení k datu návrhu; c) úroky na exekuci a náklady s ní spojené. Tentýž článek OSŘ ustanovuje, že předběžně stanovená částka úroků a nákladů na exekuci nebude smět přesáhnout 30% sumy odpovídající jistině, běžným úrokům a úrokům z prodlení¹³.

Exekutor může v návrhu většinou zahrnout další pokyny a doplňující požadavky směřující k uspíšení schválení exekučních opatření.

- Bude moci ustanovit majetek dlužníka, o kterém má znalost (čl. 549.1.3 OSŘ), aby, jakmile soudce vyhodnotí exekuci, soudní úředník vyhlásil zajištění majetku co nejdříve (čl. 551 OSŘ).

¹¹ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 321-325

¹² BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnícký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 199.

¹³ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 19-28.

- Bude moci určit, že ustanovený majetek nepostačuje k úhradě vymáhané částky (čl. 549.1.3).
- Exekutor také může v návrhu na nařízení exekuce požádat o schválení opatření na zajištění majetku, které soudní úředník odsouhlasí, jakmile soudce vyhlásí rozhodnutí o nařízení exekuce¹⁴.

Co se týká dokumentů doplňujících návrh na nařízení exekuce, v případě, že je požadováno splacení dluhů figurujících na bankovních účtech, exekutor také musí doložit k návrhu některé konkrétní dokumenty:

- Dokument, ve kterém je uvedena výsledná částka z vyměřeného dluhu exekutorem.
- Výpisy z listin aktiv a pasiv a výpis z listin souvisejících s uplatněním zájmů.
- Důvěryhodný dokument potvrzující vyrovnání dluhu, jak bylo dohodnuto v exekučním titulu.
- Doklad prokazující, že byl vyrozuměn dlužník i ručitel o splatné částce.

Bez ohledu na druh titulu formulovaného v návrhu na exekuční řízení, exekutor může doložit další dokumenty, které mohou být užitečné pro výkon a průběh exekuce (čl. 550.2 OSŘ)¹⁵. Například: dokumenty, které prokáží ekonomické vztahy dlužníka se třetí stranou, dokumenty, které odůvodňují dlužníkům oprávněný nárok na majetek ustanovený exekutorem k zajištění¹⁶.

1.1.2 Usnesení o výkonu exekuce¹⁷

Usnesení o výkonu exekuce znamená souhlas v pokračování exekučního procesu započatého exekutorem, aby došlo k uspokojení práva obsaženého v exekučním titulu. Jakmile je návrh na exekuční řízení podán, soudce musí začít

¹⁴ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 20-23.

¹⁵ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 21-22.

¹⁶ VERGAS TORRES, J. Ejecución forzosa y medidas cautelares en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. PhDr. Universidad Complutense de Madrid. Str. 4-6 [online].

¹⁷ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnícký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-80-7201-669-3, str. 226.

řízení exekuce nebo toto řízení zamítnout na návrh jedné ze stran, to znamená, nejen bez předchozího slyšení dlužníka, ale také bez ohledu na to, že by mohl nesouhlasit, pokud soudce souhlasí s nařízením exekuce (čl. 551 a 552 OSŘ)¹⁸.

Čl. 548 OSŘ zřizuje čekací dobu na zahájení exekučního řízení. Nebude moci být zahájena exekuce, než uplyne 20 dní od chvíle, kdy bylo dlužníkovi oznámeno rozhodnutí, o jehož vykonání se jedná. Tento požadavek se vztahuje na následující exekuční tituly: (a) rozsudky, (b) rozhodnutí soudního úředníka, (c) rozhodnutí rozhodčího, ale tato dvacetidenní lhůta, není použitelná v uplatňování rozhodnutí o vystěhování pro neplacení nájemného nebo dlužné částky, ani v případě vypršení lhůty nebo smluvního uplynutí lhůty (čl. 549.4 OSŘ)¹⁹.

Podle čl. 551 OSŘ, usnesení o výkonu exekuce obsahuje: (a) osoba nebo osoby, v jejichž prospěch je konání vedeno; (b) osoba nebo osoby, proti které je konání vedeno; (c) jestliže konaná exekuce je vzájemná nebo závazná pro obě strany; (d) částka, kvůli které je exekuce konána; (e) upřesnění potřebná pro strany nebo obsah exekuce.

Potom, co soudce rozhodne o započetí exekuce, stane se důležitou osobou tajemník soudu, který má v kompetenci nařídit okamžitě, po rozhodnutí o započetí soudem, přijetí konkrétních exekučních opatření. Čl. 551 OSŘ stanovuje, že tajemník soudu přijme exekuční opatření ještě stejného dne nebo příští pracovní den, v němž bylo vydáno usnesení o výkonu exekuce²⁰.

Exekuční opatření, která musí nařídit tajemník soudu na exekuci na peněžité plnění, jsou následující:

- Zajištění konkrétního majetku, které bylo ustanoveno exekutorem v návrhu na exekuční řízení.
- Opatření na zabezpečení zajištěného majetku, například: předběžný zápis o obstavení majetku, soudní úschova, soudní zajištění majetku.

¹⁸ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 340-342.

¹⁹ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 339.

²⁰ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 23-25.

- Pokud exekutor v návrhu na exekuční řízení nestanovil dostatečný majetek na pokrytí dlužné částky, tajemník soudu musí nařídit, aby dlužník prokázal svůj majetek²¹.
- V případech, pokud to vyžaduje zákon, platbu před embargem (soudní úředník musí souhlasit s provedením tohoto požadavku).^{22,23}

1.1.3 Odvolání a odklad²⁴

Již započatá exekuce, samotný její výkon, musí být oznámen dlužníkovi, aby měl možnost se osobně dostavit a mohl vyjádřit odpor (čl. 553 OSŘ). Vyjádří-li odpor, dochází k deklarativní události v rámci procesu výkonu exekuce: jedná se o vznesení námitky proti výkonu exekuce. V rámci této události dochází ke změně procesního postavení obou stran: věřitel, který je navrhovatelem v procesu výkonu exekuce, se stane účastníkem řízení, proti kterému směřuje odvolání, v rámci události vznesení námitky proti výkonu exekuce, a zároveň dlužník, odpůrce v procesu výkonu řízení, se stává navrhovatelem v události vznesení námitky proti výkonu exekuce²⁵.

Je třeba poznamenat, že, v praxi předpoklad, že dlužník vznesení námitku proti výkonu exekuce, představuje jen relativně malé procento ze všech zahájených procesů výkonu exekuce. Dlužník může vznést námitku během deseti dnů od oznámení usnesení o výkonu řízení (čl. 556 OSŘ), taková námitka vznesená proti výkonu exekuce musí být formulována v písemné formě. Námitky vznesené dlužníkem mohou být založeny na procesních důvodech (čl. 559), na věcných důvodech (čl. 556 - 558), nebo na důvodech obou kategorií²⁶.

²¹ srov. čl. 553 OSŘ.

²² CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 23.

²³ srov. čl. 553 OSŘ.

²⁴ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 497, 650.

²⁵ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 25-29.

²⁶ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 339-341.

Procesní důvody:

Dlužník postrádá povahu nebo zastoupení, který vyžaduje na něj podaný návrh; tímto důvodem může dlužník ohlásit, kromě dalších procesních vad, vlastní nedostatek pasivní legitimace.

- Nedostatek způsobilosti nebo zastoupení věřitele, nebo neprokazatelná povaha či zastoupení s návrhem. Dlužník může použít tento důvod pro vznesení námitky, aby ohlásil, mimo jiné, další možné vady, nedostatek aktivní legitimace věřitele.
- Celková neplatnost výkonu řízení pro neuvedení rozhodnutí nebo rozhodčího nálezu vyhlášením rozsudku, nebo pro neplnění požadovaných právních požadavků, které nabývají výkonné moci, v podaném dokumentu.

Věcné důvody:

- Je-li exekuční titul rozhodnutí, soudní rozhodnutí jiného druhu, rozhodnutí tajemníka soudu nebo rozhodčí nález, dlužník může vznést námitku pouze z důvodu uvedeného v čl. 556 OSŘ: platba nebo plnění v exekučním titulu. Navíc, v těchto případech námitky vznesené dlužníkem nevedou k přerušení výkonu řízení.
- Pokud bude exekuční titul spočívat v rozhodnutí o nejvyšší povolené částce uvedené v čl. 517.2. 8 OSŘ, dlužník bude moci vznést námitku nejen ze zmíněného důvodu uvedeného v předchozí části, ale i z následujících důvodů: výhradní pochybení oběti, zásah vyšší moci při řízení nebo provozování vozidla, spoluvina. Navíc, v těchto případech námitka vznesená dlužníkem přeruší výkon řízení.
- Je-li exekuční titul jiný než bylo výše uvedeno, dlužník bude moci vznést námitku ze zmíněných důvodů v čl. 557 a 558²⁷.

OSŘ poskytuje specifické procesní nakládání vznesené námitky dlužníka na základě „pluspetice“ (čl. 558). Jestliže dlužník zaplatí částku jím uznanou jako dlužnou, bude výkon řízení pozastaven, je-li tato částka nedostatečná, výkon řízení pokračuje, ale, v tomto případě při zajištění majetku bude moci být odevzdána věřiteli částka, kterou dlužník uznává dlužnou, dokud nebude vyřešena

²⁷ JAVIER REYES LÓPEZ, Lidia Paloma Montaña. *Procesos y ejecución en la nueva ley de enjuiciamiento civil: esquemas*. Barcelona: Atelier, 2001. ISBN 84-954-5818-7, str. 321-323.

vznesená námitka. Na druhou stranu, pokud se dlužník odvolává na „pluspetici“ v případech, že vymáhaný dluh jde ze zůstatků na účtu, nebo je vyžadována platba různých úvěrů, zmíněný dlužník bude moci požádat o to, aby byl ustanoven soudní znalec, který by určil, zda-li dlužná částka je nebo není v souladu s částkou vymáhanou věřitelem²⁸.

Má-li dlužník v úmyslu vznést námitku proti návrhu věřitele založenou na jiném důvodu, než jsou uvedeny výše, bude muset zahájit deklarativní proces, ale nebude moci uplatňovat tento důvod během procesu výkonu exekuce (čl. 564 OSŘ)²⁹.

Konečně, protože se jedná o vyřizování námítky proti výkonu exekuce, věřiteli bude doručena písemně vznesená námitka rukou dlužníka, aby se zmíněný věřitel mohl také vyjádřit k písemnosti a zpochybnit podanou námitku.

1.1.4 Speciální řízení o platebním rozkazu³⁰ a směnečné řízení³¹

Platební rozkaz (Proceso monitorio)

Platební rozkaz slouží k rychlému uplatnění exekučního titulu proti obviněnému, pokud tento nevznes námitku na návrh navrhovatele, navíc se jedná o exekuční titul s maximální právní účinností, to je účinnost odpovídající konečnému rozsudku, OSŘ upravuje platební rozkaz v čl. 812-818³².

Jedná se o soudní řízení, které má povahu rychlého způsobu vymáhání dluhů peněžní povahy, protože je nutné se k soudu dostavit pouze jednou, pokud dlužník vznes námitku proti předloženému požadavku.

Pokud tomu tak není, a dlužník nezplatí dobrovolně, ani nevznes námitku v dané lhůtě, postup automaticky končí prostřednictvím rozhodnutí, které umožní navrhovateli rovnou přikročit k nucenému výkonu řízení, v němž se bude

²⁸ VERGAS TORRES, J. Ejecución forzosa y medidas cautelares en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. PhDr. Universidad Complutense de Madrid. Str. 4-6 [online].

²⁹ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 342-347.

³⁰ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 466.

³¹ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 97.

³² CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 103.

zajišťovat dostatečné množství majetku dlužníka, dokud nebude plně získán nárokovaný dluh.

Toto řízení se v posledních letech zevšeobecnilo takovou mírou, že v současnosti je nejpoužívanějším řízením v oblasti občanského práva.

V čl. 812 OSŘ předepisuje, že tímto řízením mohou být vymáhány dluhy peněžní v hotovosti, určené, po splatnosti a vymahatelné v jakékoliv částce. To znamená, že předmět je omezen na požadavky ekonomické povahy, peněžní, a nelze jej rozšířit na další typ povinnosti, jako například dát, učinit nebo neučinit³³.

Dále se zmiňují požadavky na dluh, které umožní přijmout k projednání žádost o platebním rozkazu:

- Musí být hotovostní: může být vyjádřen číselně nebo musí obsahovat nezbytné prvky pro získání částky prostřednictvím jednoduchého úkonu.
- Musí být stanoven: být přesně známa suma
- Musí být po splatnosti: měl by být vymahatelný od okamžiku podání původní žádosti po vypršení lhůty pro platbu.
- Musí být vymahatelný: dlužník je povinen dluh splatit³⁴.

Ve vztahu k částce, i když zpočátku po schválení OSŘ byly stanoveny určité limity, v současnosti po změně OSŘ v roce 2011, je možné vymáhat dluhy jakékoli částky. Tímto způsobem, prostřednictvím tohoto procesu může být vymáhána například: platba faktury nebo nezaplacených stvrzenek, nesplacené dodací listy, úvěry mezi stranami řádně doložené, atd.

Pokud jde o dokumenty, které musí být připojeny k návrhu, aby soudní orgány přijaly původní žádost, je nezbytné předložit doklad, který potvrdí vztah mezi stranami. OSŘ předepisuje, že dluh se musí prokázat některým z následujících způsobů:

- a) Dokumenty, které jsou podepsány dlužníkem nebo ověřené,
- b) Fakturami, dodacími listy, potvrzeními, telegramy, faxy nebo jinými dokumenty, které běžně dokládají úvěry a dluhy³⁵.

³³ GUÍAS DE PROCEDIMIENTOS PARA CIUDADANOS. Guía práctica del proceso monitorio. Secretaría General de la Administración de Justicia. Str. 2 [online].

³⁴ GUÍAS DE PROCEDIMIENTOS PARA CIUDADANOS. Guía práctica del proceso monitorio. Secretaría General de la Administración de Justicia. Str. 2 [online].

³⁵ GUÍAS DE PROCEDIMIENTOS PARA CIUDADANOS. Guía práctica del proceso monitorio. Secretaría General de la Administración de Justicia. Str. 2 [online].

Jakmile je původní žádost podána, tajemník soudu přistupuje k vyšetření a přijetí. Jestliže má za to, že okolnosti nenasvědčují jejímu přijetí, upozorní soudce, aby vydal odpovídající rozhodnutí. Pokud je žádost přijata, přistoupí se k vymáhání platby na dlužníkovi. To je fáze, která obvykle zabere nejvíce času, jelikož šetření žádosti vykonává soudní úředník osobně s dlužníkem na uvedené adrese, přičemž vydává potvrzení jeho výsledku.³⁶

Kromě toho mohou nastat problémy při pokusu o vyhledání dlužníka, v takovém případě soudní orgán zodpovídá, že vyhledá jeho adresu prostřednictvím databází, které jsou mu k dispozici.

Podle CGPJ (Státní soudní rady), ve své výroční zprávě 2011 průměrná délka trvání řízení o platebních rozkazech byla 8,6 měsíce.³⁷

Po vyhledání a vyžádání platby má dlužník 20 kalendářních dní na to, aby přijal postup stanovený zákonem.

Poté, co dlužník obdrží příkaz k zaplacení, má k dispozici následující možnosti:

- Dobrovolně platit: v tomto případě může odevzdat vymáhanou částku přímo navrhovateli, nebo vložit danou částku na účet soudní úschovy soudu, a navrhovatel může požádat o převod na vlastní bankovní účet; Po ověření platby, je úkon archivován.
- Vznesení námítky: vyjádřit písemně důvody proč, podle svého názoru, nedluží úplně celý nebo část nárokovaného dluhu. Písemnost musí být podepsána advokátem a státním zástupcem, přesahuje-li vymáhaná částka 2000 €. V tomto případě je řízení ukončeno a další postup probíhá deklarativními postupy, které odpovídají sumě. To znamená: Pokud částka odpovídá sumě do 6000 €, dojde k ústnímu jednání, budou předvolány obě strany před soud, aby provedly důkazy navržené v tomto úkonu, přičemž je vynesena rozsudek, a pokud částka odpovídá sumě nad 6000 €, dojde k občanskoprávnímu řízení a vymahatel předloží během jednoho měsíce návrh s požadavky na příslušný postup.

³⁶ GUÍAS DE PROCEDIMIENTOS PARA CIUDADANOS. Guía práctica del proceso monitorio. Secretaría General de la Administración de Justicia. Str. 2 [online].

³⁷ Generální soudní rada je orgán, ústavní, sborový, autonomní, složený ze soudců a dalších právníků, který vykonává funkce vlády soudní moci s cílem zajistit nezávislost soudců při výkonu funkce soudního orgánu vůči všem.

- Uplyne lhůta bez splacení, ani nejsou vzneseny námitky: v tomto případě je ukončen postup prostřednictvím nařízení tajemníka soudu, který stanoví částku, která může být vymáhána v dalším procesu výkonu exekuce.³⁸

V případě, že dlužník nezaplatí, a poté, co soudní úředník vydá nařízení, je písemně urgováno započítí nuceného procesu výkonu exekuce k zabavení majetku dlužníka, jímž bude zaplacen dluh. K nárokování tohoto výkonu rozhodnutí není nutný zásah advokáta a státního zástupce, je-li částka nižší než 2 000 €.

Od chvíle kdy je vydáno usnesení o výkonu exekuce, vzniká nárok na očekávané úroky v čl. 576 OSŘ. To znamená jeden úrok rovnající se právnímu úroku ze zvýšené sumy peněz ve dvou bodech, nebo úrok vycházející z dohody obou stran nebo zvláštní ustanovení zákona.

Směnečné řízení (El Juicio Cambiario)

Směnečné řízení je zvláštní ustanovený postup uplatněný při vymáhání dluhů, které jsou prokazatelné ze směnek, šeků a dluhopisů a je upraven v člancích 819 - 827 OSŘ³⁹.

Společně s návrhem se podává směnečný dokument, a jakmile soudce ověří, že dokument splňuje veškeré právní požadavky, které ustanovuje Zákon směnečný a šekový, návrh je přijat. Stejně tak je tomu i v případě platebního rozkazu, protože přijetí opatření předpokládá, že v případě, že dlužná strana nevznese námitku, je okamžitě vydáno soudní rozhodnutí, které umožňuje straně navrhuující se domáhat výkonu exekuce k zajištění majetku dlužníka. Proto, po vykonání exekuce, soudce rozhodne, že dlužník má zaplatit dlužné částky, které se mohou zvýšit přibližně o 30% v důsledku úroků z prodlení, nebo také s procesními náklady na straně navrhovatele.

³⁸ GUÍAS DE PROCEDIMIENTOS PARA CIUDADANOS. Guía práctica del proceso monitorio. Secretaría General de la Administración de Justicia. Str. 8-14 [online].

³⁹ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 459-461.

Ve skutečnosti, pokud směnečný dluh není vyšší než 250000 €, nic nebrání tomu, aby, pokud tomu dává věřitel přednost, se mohl vyhnout směnečnému řízení a přejít k řízení o platebním rozkazu, za účelem vymožení splacení tohoto dluhu. V každém případě, věřitel má k dispozici tři možnosti: (a) prosadit běžné řízení odpovídající výši dluhu; (b) zahájit směnečné řízení; (c) zahájit řízení o platebním rozkazu. Ovšem, když je směnečný dluh vyšší než 250000 €, věřitel může použít jen první dva způsoby uvedené výše.⁴⁰ Pokud dojde ke srovnání směnečného řízení s řízením o platebním rozkazu, je zřejmé, že jedno i druhé řízení mají výhody i nevýhody: (a) pro platební příkaz není potřebný právník ani státní zástupce; a vadou vznesení námitky dlužníka je sporná věc definitivně vyřešena jako by byl rozsudek plně pravomocně účinný; (b) ale ve směnečném řízení navrhovatel může žádat o získání okamžitého zajištění majetku dlužníka bez poskytnutí záruky.

Obecné schéma směnečného řízení je velmi podobné řízení o platebním rozkazu, dále se realizuje jen krátký odkaz na nejrelevantnější zvláštnosti, které představuje směnečné řízení ve srovnání s platebním rozkazem.⁴¹

- Směnečné řízení je v příslušnosti soudu první instance podle bydliště dlužníka. Stejně jako v řízení o platebním rozkazu neobsahuje žádné vyjádřené podřízení ani tichou dohodu.
- Zahájení směnečného řízení vyžaduje oficiální návrh: jedná se o návrh na směnečné řízení.
- Soudce bez omezení nařizuje nejen, že na dlužníkovi je vymáhána platba, ale také nařizuje zajištění majetku dlužníka v dostatečné částce, která pokryje pohledávku uvedenou ve směnečném návrhu.
- Navrhovatel může přímo podat odvolání, nebo může vyjádřit požadavek na odvolání.
- Pokud soud souhlasí s vyžadovanou platbou na dlužníkovi, je mu udělena poněkud kratší lhůta než v řízení o platebním rozkazu k zaplacení nebo vznesení námitky (deset dní na místo dvaceti).
- Ačkoliv dlužník zaplatí v uvedené lhůtě, musí nahradit také náklady, které způsobil navrhovateli.
- Při směnečném řízení je vyžadován zásah advokáta a státního zástupce.

⁴⁰ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 108.

⁴¹ JAVIER REYES LÓPEZ, Lidia Paloma Montañó. *Procesos y ejecución en la nueva ley de enjuiciamiento civil: esquemas*. Barcelona: Atelier, 2001. ISBN 84-954-5818-7, str. 321-323.

- Zatímco v řízení o platebním rozkazu se může dlužník jakkoli odvolat, ve směnečném řízení může pouze vznést námitku z důvodů uvedených v čl. 67 ve směnečném a šekovém zákoně.
- Pokud dlužník vznesse námitku, směnečné řízení se nezmění, tak jako v řízení o platebním rozkazu, v deklarativním procesu, ale vznesená námitka se musí řešit v samotném směnečném řízení⁴².

1.2 Exekuce na peněžité plnění⁴³

(Ejecución dineraria)

Peněžité plnění se stanovuje při nuceném vymáhání na základě exekučního titulu, ze kterého, přímo či nepřímo, vyplývá vydat částku peněz v hotovosti. Je upraveno v čl. 571 - 698, rozděleno do pěti kapitol: Exekuce na peněžité plnění: Obecná ustanovení, Zajištění platby, Zajištění majetku, Postup při zajištění pohledávky a Zvláštní exekuce na majetek zatížený hypotékou nebo zastavený majetek⁴⁴.

1.2.1 Zajištění platby⁴⁵

První fází, po nařízení exekuce, je zajištění majetku. Avšak, pokud je titul mimosoudní, před nařízením exekuce by měla být vyžadovaná platba na dlužníkovi, pokud věřitel tuto platbu průkazně nevyžadoval alespoň 10 dní dopředu před návrhem na exekuční řízení, tedy, když výkon odevzdání určitého obnosu peněz není sloučen v soudních rozhodnutích nebo rozhodčích nálezích, nebo v transakcích či soudně schválených dohodách, exekuce v řízení bude vyžadovat platbu na dlužníkovi částky vymáhané jako jistiny a narostlých úroků v jeho případě, do data návrhu, a pokud nezaplatí v tomto jednání, soud přistoupí k zajištění jeho majetku dostačujícím opatřením, aby odpovídalo částce, kvůli které bylo nařízeno exekuční řízení a nákladům na ni.

⁴² CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 108-109.

⁴³ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 267.

⁴⁴ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 31.

⁴⁵ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 602.

Zajištění platby není uplatněno, pokud je návrh na exekuční řízení doplněn notářsky ověřeným spisem, který potvrzuje, že platba na dlužníkovi byla vyžadována alespoň deset dní předem.⁴⁶

Jestliže dlužník splatí v tomto jednání požadavek nebo před nařízením výkonu exekuce, bude suma peněz k dispozici navrhovateli a dlužníkovi bude doručen vyhotovený doklad o zaplacení, ve kterém bude ukončena exekuce. Přestože dlužník zaplatí výzvu, bude uhrazovat všechny vzniklé náklady, kromě toho, kdy prokáže, že z důvodu, které nezapříčinil, nemůže provést platbu dříve než věřitel podá návrh na exekuci.⁴⁷

Zajištění platby musí být nařízeno tajemníkem soudu, a musí být vykonáno na místě, které je udáno v exekučním titulu jako bydliště dlužníka, na žádost navrhovatele se také může provést na jiném místě, kde by se dlužník mohl nacházet (čl. 582.1 OSŘ)⁴⁸, například na pracovišti dlužníka. Může se stát, že zajištění platby není možné dovést do zdařilého konce, kvůli velmi běžné věci v praxi, že dlužníka nelze najít v místě bydliště uvedeném v exekučním titulu. Pokud je tomu tak, podle čl. 582.2 OSŘ, v tomto případě může být zajištěn majetek okamžitě na žádost navrhovatele, aniž by se opakoval další pokus o uplatnění zajištění platby v pozdější době.

1.2.2 Určení majetku dlužníka⁴⁹

Určení majetku dlužníka, který bude zajištěn, je jedním z nejzávažnějších problémů, které ovlivňují účinnost procesu exekuce na peněžitá plnění. To znamená, jestliže nejsou nalezeny majetky k zajištění, nebude možné provést vynucený proces, tudíž proto, nebude provedeno právo vymahatele. Čl. 589, 590 a 591 OSŘ stanovují různá opatření soudu, aby zasahoval do vyšetřování majetku

⁴⁶ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 32-33.

⁴⁷ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 108-109.

⁴⁸ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 353.

⁴⁹ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právníký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 432.

dlužníka, a mohl požadovat, k tomuto účelu, podporu dlužníka a třetích osob (čl. 118 CE)⁵⁰.

První ze dvou forem soudního vyšetřování majetku dlužníka, který stanovuje OSŘ je prohlášení o majetku dlužníka a sestává se z následujících kroků: tajemník soudu souhlasí s tím, že je vyžadováno po dlužníkovi, aby určil svůj majetek a obstatitelná práva, aby mohlo dojít k zajištění majetku a vyslovených práv, které uvedl dlužník. Prohlášení o majetku dlužníka a opatření zjištění majetku v čl. 590 a 591 může být vyžadováno a nařízeno společně nebo souběžně⁵¹.

Čl. 589.2 OSŘ stanovuje možnost, aby se dlužník stal subjektem trestně odpovědným, pokud odmítne plnit požadavky, které mu nařídil soudní orgán o doložení majetku, nebo předloží nesprávné prohlášení, ať už pro překročení (zahrnuje majetek třetích osob) nebo pro vadu (vylučuje majetek, který může být zajištěn, nebo neudává břemena a daně, kterými je majetek zatížen). Tajemník soudu v tomto případě může stanovit opakující se donucovací pokutu dlužníkovi, pokud patřičně neplní požadavky o prokázání majetku. Toto uložení opakujících se pokut se stanovuje, jak v případě, že dlužník odmítne plnit požadavky o prohlášení majetku, tak i za předpokladu, že vykoná nekompletní nebo nepřesné prohlášení⁵².

1.2.3 Informace o majetku dlužníka

Čl. 590 a 591 OSŘ upravují druhou ze dvou forem soudního zjišťování majetku dlužníka. Spočívá v tom, že na žádost navrhovatele, tajemník soudu nařídí, aby finanční instituce, organizace a veřejné rejstříky, a právnické a fyzické osoby, které navrhovatel určí, poskytnou hlášení o majetku a práv dlužníka, o kterých mají záznam. To má za následek, že informace o majetku dlužníka bude

⁵⁰ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 355-356.

⁵¹ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 36-37.

⁵² CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 37-38.

moci být vyžádána od jakékoliv fyzické nebo právnické osoby, jak státní, tak soukromé⁵³.

Obecně platí, že tato opatření šetření o majetku dlužníka budou vyžádána návrhovatelem ve vlastním návrhu na výkon řízení, aby byla nařízena tajemníkem soudu ihned po nařízení výkonu exekuce; čl. 591 OSŘ ustanovuje následující body, ve kterých odkazuje na spolupráci se soudním orgánem během tohoto šetření: 1) obecným pravidlem je, že všechny osoby (fyzické a právnické, veřejné a soukromé), jsou povinny zpřístupnit tajemníkovi soudu údaje a dokumenty, které mají k dispozici vztahující se k majetku dlužníka. 2) Jsou přípustné pouze výjimky, které jsou uloženy dodržováním základních práv, nebo zvláštními omezeními stanovenými v právních předpisech. 3) Pokud zmíněné osoby nebo organizace uvádí právní důvody, nebo dodržování základních práv, kvůli kterým neučiní odevzdání dat a dokumentů, tajemník soudu musí informovat o této věci soudce, aby nařídil patřičný postup⁵⁴.

Tudíž, až bude přistoupeno k zajištění konkrétního majetku nebo práva, mohou nastat následující situace:

1) Že tajemník soudu uváží, zda-li předmětný majetek nebo právo patří dlužníkovi, a neexistují žádné důvodné pochybnosti v tomto ohledu.

2) Že, na základě dat a existujících domněnek, tajemník soudu pověřený vykonáním zajištění majetku dospěje k závěru, že vlastník majetku nebo práva je třetí osoba.

3) Že data a domněnky, kterými disponuje tajemník soudu ho jasně nebezpečí, že titul nebo právo patří dlužníkovi nebo třetí osobě.

V případech, že existují důvodné pochybnosti o tom, zda vlastnictví majetku nebo práva přísluší dlužníkovi nebo třetí osobě, odstavce 2 a 3 čl. 593 OSŘ stanovují obecná kritéria, kterými se musí řídit soudní orgán.

OSŘ také nařizuje kritérium, aby došlo k ubezpečení se, že zajištěný majetek patří dlužníkovi a ne třetí osobě. Za tímto účelem má soudní orgán zajišťovat majetek patřící dlužníkovi, ale existují případy, ve kterých nelze určit

⁵³ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A. ISBN 978-843-0955-541, str. 355-356.

⁵⁴ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 35-36.

vlastnictví s naprostou jistotou při vykonávání zajištění majetku. OSŘ ustanovuje postup, aby došlo k ubezpečení, že majetek patří dlužníkovi v případech, že tato věc je obzvlášť pochybná, to obsahuje čl. 593.⁵⁵

V čl. 593. 1 soudní orgán při vykonávání zajištění majetku musí zjistit, zda majetek patří nebo nepatří dlužníkovi na základě důkazů nebo vnějších znaků, ze kterých může oprávněně vyplývat, že dlužník je vlastníkem majetku. OSŘ ustanovuje následující nejdůležitější znaky vedoucí k tomuto ověření: 1) vlastnictví, pokud se jedná o movitý majetek; 2) zápis v rejstříku nemovitého majetku (Registro de la Propiedad), pokud se jedná o nemovitosti nebo věcného práva, která se vztahují na majetek tohoto druhu; c) skutečnost, že nábytek a další předměty se nachází v nemovitosti ve vlastnictví konkrétní osoby.⁵⁶

1.2.4 Postup při zajištění majetku⁵⁷

Zajištění majetku je procesní úkon sestávající se z prohlášení soudního orgánu, prostřednictvím kterého určené majetky, které jsou považovány za vlastnictví dlužníka, se postihují, nebo se zahrnují do vymáhání pohledávek, které se koná ve stejném procesu výkonu exekuce, kterého součástí je zajištění majetku. Ve chvíli ohlášení o zajištění konkrétního majetku, soudní orgán vyhlásí následující úkon procesu výkonu exekuce, nazvaný postup při zajištění pohledávky a musí vynést rozhodnutí o zajištěném majetku. To znamená, že hlavní funkce zajištění majetku spočívá v upřesnění nebo individuálním upřesnění majetku, na kterém spočívá následný úkon výkonu, to je vymáhání pohledávky, které představuje poslední fázi běžného procesu peněžité exekuce.

Při výkonu zajištění majetku, OSŘ ustanovuje různé metody v závislosti na tom, jestli se předem vyžadovala platba po dlužníkovi nebo ne.

Výše byly uvedeny případy, v nichž může dojít k zajištění majetku bez předem vyžádané platby na dlužníkovi. V těchto případech, hned po vydání usnesení soudcem o provedení výkonu exekuce, tajemník soudu musí zajistit majetek dlužníka, který navrhovatel označil ve svém návrhu na výkon exekuce.

⁵⁵ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 357.

⁵⁶ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 37.

⁵⁷ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 267.

Pokud návrhovětel neurčil majetek dlužníka v návrhu, nebo majetek určený v návrhu není dostačující, tajemník soudu musí sjednat opatření šetření majetku dlužníka. Vycházejíce z tohoto bodu, bude moci být zajištěn majetek dlužníka, který bude zjištěn v tomto šetření. Stejně tak, pokud, v době po podání návrhu na řízení návrhovětel zjistí, vlastními prostředky, existenci majetku náležejícího dlužníkovi, může požádat tajemníka soudu, aby zajistil tento majetek.⁵⁸

V případě, že je nutné předem požadovat platbu po dlužníkovi, toto jsou možnosti, které uvádí OSŘ:

1) Dlužník může zaplatit v samotném jednání o požadavku, v tom případě zabrání výkonu zajištění majetku, ale zároveň, se dlužník vzdává touto formou nároku na vznesení námítky. Dlužník musí zaplatit celou částku, kvůli které byl nařízen výkon exekuce. Pokud uhradí pouze část z této částky, musí být zajištěn jeho majetek, který pokryje zbytek částky.

2) Druhá možnost, kterou má dlužník je uhradit formou úschovy na účet soudu částku, kvůli které byl nařízen výkon exekuce. Tímto způsobem si dlužník, na rozdíl od bodu 1), vyhrazuje právo vznést námítku. Navíc, pokud dlužník dá částku do úschovy předtím, než dojde k zajištění majetku, zabrání jejímu vykonání. (čl. 585.1° OSŘ). Pokud dlužník dá částku do zmíněné úschovy potom, co dojde k zajištění majetku, musí být odvoláno zajištění majetku (čl. 585.2° OSŘ), ale aby bylo nařízeno toto odvolání, bude předtím nezbytné vyslechnout návrhovětele.

3) Jestliže dlužník nezplatí ani nedá do úschovy částku, kvůli které byl nařízen výkon exekuce, soudní orgán musí přistoupit k zajištění majetku dlužníka.⁵⁹

Co se týče způsobu vykonání zajištění majetku, zákon nevyžaduje, aby prohlášení o zatížení majetku, na který se vztahuje zajištění majetku, se provedlo nějakým daným způsobem. Soudní orgán při zajišťování majetku musí vyhotovit popis zajištěného majetku, aby byl co nejpřesnější a nejúplnější.⁶⁰

⁵⁸ VERGAS TORRES, J. Ejecución forzosa y medidas cautelares en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. PhDr. Universidad Complutense de Madrid. Str. 7-9 [online].

⁵⁹ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 41.

⁶⁰ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 42.

Bylo uvedeno, že zajištění majetku realizuje soudní orgán, dále jsou uvedeni další členové soudního orgánu, kteří konají za účelem zajištění majetku:

1) Zajištění majetku může být vykonáno tajemníkem soudu, prostřednictvím rozhodnutí vydaného tímto soudním úředníkem. Z čl. 587.1 OSŘ obecně vyplývá, že pokud bude tajemník soudu ten, kdo má znalost o existenci majetku dlužníka, bude to samotná osoba tajemníka soudu, kdo zajistí tento majetek.

2) V některých případech a výjimečně, může být zajištění majetku provedeno soudcem prostřednictvím rozhodnutí soudu. To v případech, kdy tajemník soudu odmítne provést konkrétní zajištění majetku, navrhopatel napadne zamítnutí, a soudce považuje zajištění majetku za oprávněné.

3) Když výkon zajištění majetku vyžaduje jeho provedení mimo sídlo soudu, za účelem zjištění existence majetku dlužníka, nebo prokázání existence tohoto majetku, zajištění majetku bude provedeno soudním úředníkem (zákon má tento druh zajištění majetku soudním úředníkem za opatření zajištění majetku popsané v čl. 587.1° OSŘ)⁶¹.

Při vyřizování zajištění majetku musí být přítomni dva soudní úředníci:

1) soudní úředník pověřený prováděním zajištění majetku

2) procesní správce nebo tajemník soudu pověřený dokumentací vyřizování zajištění majetku rozšířením odpovídajícího spisu. Oba soudní úředníci (úřední a procesní správce nebo tajemník) tvoří tzv. soudní komisi nebo výkonnou komisi. Tato soudní komise má zajistit, aby v nejvyšší možné míře, byl dlužník také přítomen během provedení zajištění majetku, přestože k zajištění majetku může dojít, aniž by dlužník byl přítomen nebo zasahoval do tohoto jednání.⁶²

Pokud jde o místo, kde má dojít k zajištění majetku, záležitost je jednoduchá, když je přímo nařízené zajištění majetku tajemníkem soudu nebo soudcem: v těchto případech je zajištění majetku provedeno v sídle soudu prostřednictvím odpovídajícího rozhodnutí tajemníka soudu nebo soudce. Naopak, pokud k zajištění majetku dojde opatřeními, to znamená, mimo sídlo soudu, je běžnou praxí toto jednání provést v místě bydliště dlužníka, zejména v

⁶¹ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 354.

⁶² CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 43.

případě, že zajištění majetku musí postupovat dle příkazu k úhradě (čl. 582 OSŘ)⁶³. Ovšem OSŘ nebrání, aby zajištění majetku také mohlo být provedeno kdekoliv jinde, kde se nachází majetek dlužníka, na který se vztahuje výkon rozhodnutí.

Nejčastější problém, který může nastat při aplikaci OSŘ je při provedení zajištění majetku opatřeními, a to při vstupu soudní komise do místa bydliště dlužníka, kdy se stává, že tento dlužník se nenachází, ani jiná osoba na jeho adrese, nebo na místě kde má dojít k zajištění majetku. Existuje také možnost, že dlužník nebo jiné osoby, které se nachází na adrese bydliště, se postaví proti vstupu soudní komise, pak dojde ke konfliktu mezi právem dlužníka na neporušitelnost domovní svobody a právem navrhovatele na účinnou soudní ochranu jeho práva. Aby byl konflikt vyřešen, soudní Komise nemůže vstoupit do místa pobytu nebo prostoru dlužníka bez předchozího rozhodnutí soudce, které výslovně povolí vstup.⁶⁴

1.2.5 Předně zajištěný majetek

Určit konkrétní majetky, na které se bude vztahovat obstarání, OSŘ výslovně stanovuje prioritou smlouvám, které přijmou navrhovatel a dlužník ohledně této věci. Čl. 592.1⁶⁵ ustanovuje, že soudní orgán musí zajistit majetek určený oběma stranami. Výběr majetku, který bude zajištěn, se vykonává s ohledem na to, aby byl snadno převeden, a aby co nejméně zatížil břemenem dlužníka. Je to specifický projev *favor debitoris*, to znamená, požadavek, aby výkon exekuce způsobil co nejmenší možnou újmu dlužníkovi.

Proto v případech, v nichž neexistuje žádná dohoda mezi stranami, je nemožné nebo velmi obtížné sladit kritéria o snadnosti a zatíženosti břemen při

⁶³ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 353.

⁶⁴ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 43-44.

⁶⁵ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 355.

provedení, zajištění se musí vykonat dle pořadí přednostního majetku uvedeného v čl. 592.2⁶⁶; pořadí přednosti majetku je následující:

- 1) Peníze nebo běžné účty jakéhokoliv druhu.
- 2) Úvěry a obchodovatelné cenné papíry ihned, nebo krátkodobě, a cenné papíry, dluhopisy a ostatní finanční nástroje přijaté k obchodování na druhotném trhu.
- 3) Šperky a umělecké předměty.
- 4) Peněžní příjmy, jakéhokoliv původu a důvodu zisku.
- 5) Úroky, nájemné a zisky všeho druhu.
- 6) Majetek movitý nebo se samostatně pohybující, akcie nebo cenné papíry nepřijaté k oficiálnímu ocenění a majetkové účasti.
- 7) Nemovitosti.
- 8) Platy, mzdy, důchody a příjem pocházející z profesionálních aktivit a samostatné obchodní činnosti.
- 9) Úvěry, dlouhodobě obchodovatelné cenné papíry.⁶⁷

1.2.6 Obstavení bankovních účtů⁶⁸

(Embargo de cuentas bancarias)

OSŘ výslovně upravuje obstavení bankovních zůstatků a vkladů v čl. 588.2, 592.2 a 621.2. Za tímto účelem předpokládá, že mohou nastat dvě následující situace:

1) Že, při zajištění je již známá existence jednoho nebo více konkrétních bankovních účtů otevřených jménem dlužníka, které vykazují pozitivní zůstatek zmíněného dlužníka, a že v této chvíli je známa výše těchto zůstatků, tudíž konkrétní obstavená částka, která je předmětem soudního zadržení (čl. 621.2 OSŘ).

2) Že, právě naopak, jsou tyto údaje ignorovány, nebo některé z nich jsou již zabaveny (čl. 588.2 a 621.2 OSŘ).

⁶⁶ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 356.

⁶⁷ JAVIER REYES LÓPEZ, Lidia Paloma Montaño. *Procesos y ejecución en la nueva ley de enjuiciamiento civil: esquemas*. Barcelona: Atelier, 2001. ISBN 84-954-5818-7, str. 375.

⁶⁸ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 176.

Druhá situace je v praxi nejčastější a je ta, co spíše způsobuje problémy. Za tímto účelem OSŘ povoluje zaslání odpovídajícího příkazu určeného bankovní organizaci, které se to týká, aby bylo možné zadržet ve prospěch soudního orgánu částku těchto zůstatků a vkladů, které by mohly být ve prospěch dlužníka do míry odpovídající částce, na kterou je vydáno rozhodnutí o výkonu řízení (čl. 588.2 a 621.2)⁶⁹.

1.2.7 Obstavení platů, důchodů a jiných dávek⁷⁰

(Embargo de sueldos, pensiones y otras retribuciones)

Čl. 607 OSŘ ustanovuje částečnou obstavitelnost platů a důchodů, což znamená, že tyto majetkové prvky jsou částečně nevymahatelné. Za tímto účelem čl. 607 OSŘ⁷¹ se řídí hodnotou výše minimální mzdy, tímto stanovuje:

1) Je nevymahatelná mzda, plat, důchod, dávky nebo jejich ekvivalent, který nepřesahuje částku určenou pro minimální mzdu.

2) Mzdy, platy, denní mzdy, dávky, nebo důchody, které jsou vyšší než minimální mzda budou obstaveny podle této stupnice:

- Pro první doplatek až do částky, která bude představovat dvojnásobek minimální mzdy, 30%.
- Pro doplatek až do výše odpovídající jedné třetině minimální mzdy, 50%.
- Pro doplatek až do výše odpovídající jedné čtvrtině minimální mzdy, 60%.
- Pro doplatek až do výše odpovídající jedné pětině minimální mzdy, 75%.
- Pro libovolnou částku převyšující částku předešlou, 90%.⁷²

3) Pokud dlužník pobírá více než jeden příjem, všechny se sečtou a z nich se přímo odvodí nevymahatelná část. Také budou sčítány mzdy, platy a důchody, dávky apod. manželů, pokud nehospodaří v režimu rozdělení majetku a příjmu jakéhokoli druhu, což je okolnost, kterou musí prokázat před soudem.

⁶⁹ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 45.

⁷⁰ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právníký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 611, 645.

⁷¹ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 48.

⁷² GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 360-361.

4) Se zřetelem na vyživované osoby dlužníkem, soud může uplatnit srážku mezi 10 až 15 %, v procentech uvedených v odstavci 2).

5) Pokud mzdy, platy, důchody a dávky byly zatíženy trvalými nebo přechodnými srážkami obecné povahy z důvodu daňové legislativy nebo sociálního zabezpečení, hotovostní částka, kterou dlužník pobírá, s braním zřetele na uvedené, poslouží ke stanovení obstavené částky.

6) Uvedené odstavce budou aplikovány na legitimní příjmy z profesionální a obchodní činnosti.

Tyto předpisy se nebudou vztahovat, až bude přistoupeno k výkonu exekuce o placení alimentů, ve všech případech, kdy povinnost uposlechnout tyto předpisy vyplyne přímo ze zákona, včetně usnesení vydaných v soudním procesu ohledně rozchodu nebo rozvodu, o vyživovací povinnosti na manžela, nebo na děti, v těchto případech, tak jako při ochranných opatřeních, soud určí částku, která může být zadržena.

Obstavení na nevymahatelném majetku bude neplatné v plném rozsahu práva. Dlužník může napadnout tuto neplatnost před soudem prostřednictvím běžných prostředků, nebo se pouze dostavit na soud, pokud už se nedostavil před soud při výkonu exekuce a ani to nechtěl učinit.⁷³

1.2.8 Nevymahatelný majetek⁷⁴

Čl. 605, 606 a 607 OSŘ⁷⁵ obsahují nevymahatelné majtkové vztahy, což jsou následující:

- 1) Majetek, který byl prohlášen za nezczizitelný (čl. 605.1°).
- 2) Související práva, která nejsou převoditelná s nezávislostí na hlavní právo, jsou zajištěna pouze spolu s hlavním právem (čl. 605. 2°).

Jedná se o předpoklad relativní nemožnosti obstavení: dojde k obstavení, ale pouze pokud se na něj vztahují zároveň dvě práva: hlavní a související. Příklad: hypoteční právo (hlavní) se může převést jen spolu s úvěrovou pohledávkou (související), které je zárukou, a proto hypoteční právo nemůže být

⁷³ JAVIER REYES LÓPEZ, Lidia Paloma Montaño. *Procesos y ejecución en la nueva ley de enjuiciamiento civil: esquemas*. Barcelona: Atelier, 2001. ISBN 84-954-5818-7, str. 391-391.

⁷⁴ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnícký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 381.

⁷⁵ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 360-361.

zadrženo samostatně, nýbrž může být zadrženo pouze spolu s úvěrovou pohledávkou garantovanou hypotékou.

3) Majetek a práva, která nemají samy o sobě majetkový obsah (čl. 605.3°). Příklad: chybí jim povaha majetková, a proto jsou nevymahatelná: právo na život, právo na tělesnou integritu, právo na ochranu občanské cti a lidské důstojnosti, nebo právo na soukromí. OSŘ nevylučuje, že může být zadržena náhrada škody, kterou by měl pobírat dlužník, jako například následek poškození jednoho z práv základní povahy jako náhrada škody, kterou musí zaplatit pojišťovna dlužníkovi za škody na zdraví, které utrpěl při dopravní nehodě.

4) Majetek výslovně deklarován jako nevymahatelný jiným právním ustanovením.

5) Nábytek a vybavení domácnosti, stejně jako oblečení dlužníka a jeho rodiny, nepovažované za nadbytečné (čl. 606.1°). Obecně, tento majetek jako potraviny, paliva a další, které jsou při soudním procesu prohlášeny za nezbytné, aby dlužník a osoby na něm závisející mohly důstojně dbát o svoji existenci.

6) Knihy a nástroje nezbytné k výkonu povolání, umění nebo profesní činnosti, které se dlužník věnuje, pokud jejich hodnota není neúměrně vyšší než nárokovaný dluh (čl. 606.3°).

7) Posvátný majetek a majetek používaný při náboženských obřadech legálně registrovaných náboženství (čl. 606.4°).

8) Částky výslovně prohlášené za nevymahatelné ze zákona (čl. 606.5°).

9) Majetek a částky prohlášené za nevymahatelné ratifikovanými smlouvami Španělska (čl. 606.6°).⁷⁶

⁷⁶ JAVIER REYES LÓPEZ, Lidia Paloma Montaña. *Procesos y ejecución en la nueva ley de enjuiciamiento civil: esquemas*. Barcelona: Atelier, 2001. ISBN 84-954-5818-7, str. 312-323.

1.2.9 Postup při zajištění pohledávky a dražba⁷⁷

(El procedimiento de apremio y subasta)

Postup při zajištění pohledávky nebo také nucené plnění je poslední fáze peněžité exekuce a je upravována v OSŘ v čl. 634-680. Nucené plnění obecně zahrnuje dva typy následujících procesních řízení: nucené provedení zajištění majetku a platba navrhovateli penězi získanými v této vynucené realizaci, ovšem v některých případech není povinná nucená realizace tohoto majetku, to znamená, že může být provedena přímo platba navrhovateli zajištěným majetkem. OSŘ ustanovuje jedinou dražbu za pomoci ustanovení určených k dosažení uspokojivějšího výsledku pro věřitele, usilující navíc o snížení nákladů.

Aby se mohlo zahájit nucené zajištění majetku, je nezbytné, aby byly splněny tyto dva předpoklady: (a) aby dlužník nevznesl námitku proti výkonu exekuce ve lhůtě stanovené zákonem, kdy by mohl námitku vznést; (b) aby soud zamítl vznesenou námitku, kterou vznesl dlužník. Pokud vznesená námitka ze strany dlužníka byla přijata soudem, nedojde k nucenému vymáhání.⁷⁸

V úpravě postupu nuceného vymáhání se musí rozlišovat povaha zajištěného majetku. První způsob je odevzdání zajištěného majetku navrhovateli, stanovené v čl. 634 OSŘ, že pokud jde o hotovost, zůstatky na běžných účtech a dalších majetků hned k dispozici, směnitelná deviza nebo jakýkoli další majetek, jehož nominální cena odpovídá s tržní cenou, nebo je nižší, je přijat navrhovatelem, Soud tedy přejde k odevzdání tohoto zajištěného majetku, věřiteli.

Co se týče akcií, dluhopisů nebo jiných cenných papírů přijatých ke zhodnocování na sekundárním trhu, postoupí se v souladu se zákony, které upravují zmíněné trhy.

Ostatní majetek se postoupí v souladu s dohodou stran a zúčastněných a se souhlasem soudu a, není-li k dispozici dohoda, osobou nebo zvláštní organizací, v souladu s ustanoveními v zákoně, nebo v soudní dražbě.⁷⁹

S předběžnou povahou postoupení a, kromě toho, když jde o majetek, na který se vztahují čl. 634 a 635 OSŘ⁸⁰, na které se dříve odkazovalo, a které

⁷⁷ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právníký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 55.

⁷⁸ VERGAS TORRES, J. Ejecución forzosa y medidas cautelares en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. PhDr. Universidad Complutense de Madrid. Str. 9-11 [online].

⁷⁹ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právníký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 642.

⁸⁰ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 56.

umožňují přímé odevzdání navrhovateli, nebo v souladu s normami, které řídí postoupení akcií nebo podíly ve společnostech (peníze, zůstatky na běžných účtech, akcie, dluhopisy a jiné cenné papíry přijaté nebo nepřijaté k zhodnocování na sekundárním trhu), je nutné určit hodnotu majetku zajištěného ve dražbě, pokud se ovšem navrhovatel a dlužník nedohodnou na hodnotě, před nebo během výkonu exekuce.⁸¹

Zákon rozlišuje mezi dražbou movitého majetku a nemovitostí a upravuje legislativní zvláštnosti, se zvláštním ohledem na zaregistrované aspekty a ochranu třetích osob.

Dražba movitých věcí:

Co se týče dražby movitého majetku, jakmile je přesně odhadnuta cena majetku, je upřesněno datum pro konání dražby s uvedením hodiny a místa, kde se bude konat, oznámena vyhlášením a na žádost navrhovatele nebo dlužníka, pokud to soud bude považovat za vhodné, prostřednictvím veřejných a soukromých médií, která budou nejvhodnější pro povahu a hodnotu majetku, o kterém se bude jednat.

Požadavky jsou upraveny tak, aby došlo k nabídce, průběhu a dokončení dražby, zvláštní pozornost si zaslouží schválení vydražení, platba a přisouzení nároku a majetek (čl. 650)⁸², podle kterého, když nejlepší nabídka se rovná nebo je větší než 50 % z odhadní hodnoty, soud schválí vydražení ve prospěch nejvyšší nabídky.⁸³

Když nejlepší nabídka v dražbě je menší než 50 % z ceny hodnoty, dlužník může ve lhůtě 10 dnů uvést třetí osobu, která zlepší pozici, tím, že nabídne více než 50 % z odhadní ceny, nebo ještě nižší než tato částka, může být dostatečná k dosažení plnému splacení úvěru navrhovateli.

Pokud uplyne tato lhůta a dlužník neuvedl třetí osobu, navrhovatel může požádat, aby mu byl dán majetek ve výši poloviny odhadní hodnoty nebo částka,

⁸¹ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 371 – 372.

⁸² GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15ª ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 379 – 380.

⁸³ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 71-72.

nebo dlužné částky za všechny položky, za předpokladu, že tato částka je vyšší než nejlepší nabídka.

Když navrhovatel nevyužije tuto možnost, bude schválen veřejný prodej za nejvyšší nabídku, za předpokladu, že nabídnutá částka přesahuje 30 % odhadní hodnoty, nebo pokud je nižší, zahrnuje alespoň částku, která je ve výkonu exekuce, včetně očekávaných úroků a nákladů.

Pokud nejlepší nabídka nesplňuje tyto požadavky, soud po vyslechnutí stran, řeší schválení veřejného prodeje s přihlédnutím k okolnostem případu. Pokud soud neschválí veřejný prodej nebo při výkonu dražby není žádný lepší dražitel, věřitel může požadovat přisouzení majetku ve výši 30 % z odhadní hodnoty nebo dlužné částky za všechny položky. Pokud se nevyužije tato možnost, přejde se k nevykonání zajištění majetku na žádost dlužníka.⁸⁴

Dražba nemovitostí:

Pro dražbu nemovitostí platí předepsané normy pro dražbu movitého majetku s určitými zvláštnostmi o registračních aspektech a ochraně třetích osob.

OSŘ stanovuje, že v procesu výkonu exekuce může figurovat informace o existenci nájemníků v nemovitosti. Ve vztahu k majetku, který prokáže dlužník, jak bylo zmíněno, uvede, zda-li jsou nemovitosti obývané, a pokud ano, uvede identitu a titul nájemníků.

Na straně druhé je stanoveno, že pokud existují nájemníci, sdělí se jim probíhající konání výkonu exekuce, aby ve lhůtě 10 dnů, předložili soudu dokumenty vysvětlující jejich situaci.⁸⁵

Nájemníci bez důvodu nebo bez dostatečného titulu mohou být vystěhováni okamžitě v krátkém konání v rámci výkonu exekuce. V jiném případě, pokud předloží řádně odůvodněný titul, mohou být vystěhováni v příslušném deklarativním procesu⁸⁶.

Jako zvláštnost dražby nemovitostí, je stanoveno, že nemovitost bude přidělena nejvyšší nabídce, za předpokladu, že nabídka bude rovna nebo vyšší 70 % hodnoty, ve které je dražena nemovitost. Pokud žádná nabídka nedosahuje

⁸⁴ GUERRERO ANKERSMIT, R. *La ejecución dineraria*. Letrado de la Comunidad de Madrid, Servicio Jurídico Central Consejería de Presidencia. Str. 10 [online].

⁸⁵ GUERRERO ANKERSMIT, R. *La ejecución dineraria*. Letrado de la Comunidad de Madrid, Servicio Jurídico Central Consejería de Presidencia. Str. 11 [online].

⁸⁶ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 73-78.

zmíněnou částku a dlužník neuvedl třetí osoby, které by zlepšily nabídku, ani navrhovatel nepožadoval přidělení nemovitosti ve výši 70 % z odhadní hodnoty, nebo dlužné částky za všechny položky, za předpokladu, že tato částka bude přesahovat nejlepší nabídku. Pokud navrhovatel nevyužije tuto možnost, bude schválen veřejný prodej za nejvyšší nabídku, za předpokladu, že nabídnutá částka přesahuje 50 % odhadní hodnoty, nebo pokud je nižší, zahrnuje alespoň částku, která je ve výkonu exekuce, včetně očekávaných úroků a nákladů.

Když soud neschválí dražbu nebo v případě, že dražba nemá žádného dražitele, věřitel může požadovat přidělení majetku za 50 % odhadní hodnoty nebo dlužné částky za všechny položky, a nevyužije-li této možnosti, dojde ke zrušení zajištění majetku na žádost dlužníka⁸⁷.

Nakonec, se ustanovuje řízení pro platbu, která získává samostatnost, co se týká realizace prostřednictvím nuceného převedení, ustanovena v čl. 676, „*a to, že navrhovatel může kdykoli požádat soud, aby mu v řízení byla odevzdána část nebo celý zajištěný majetek, a tak si mohl uplatnit nárok na výplatu jistiny, úroků a nákladů na výkon exekuce*“⁸⁸.

Řízení končí, jakmile navrhovatel zaplatí úroky a náklady z majetku získaného v řízení nebo když dlužník zaplatí zbytek svého dluhu. Pokud navrhovateli není plně vyrovnán dluh prostřednictvím řízení, může požádat soud, aby řízení ukončil, a aby se při skládání účtů přešlo k nucenému vymáhání jinými prostředky.⁸⁹

1.2.10 Zvláštní postup při zajištění zástavy⁹⁰ a hypotéky⁹¹

(Procedimiento especial de prenda o hipoteca)

Čl. 681-698 OSŘ ustanovují zvláštní řízení exekuce na peněžítá plnění, která má být vykonána vykonáním exekuce, splacením garantované půjčky nebo

⁸⁷ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 391 – 392.

⁸⁸ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 676.

⁸⁹ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 79.

⁹⁰ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právníký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 543.

⁹¹ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právníký a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693, str. 355.

zástavy či hypotéky, je to zvláštní proces zabavení hypotéky zřízené na nemovitém majetku. „Vzhledem k vážné hospodářské krizi Španělska, tento zvláštní postup je nyní velmi běžný. V praxi věřitel využívá tento zvláštní postup, protože mu nabízí více výhod než běžný výkon exekuce.“⁹²

Tento zvláštní exekuční postup je aplikovatelný pouze na majetek zatížený zástavou nebo hypotékou garantovanou úvěrem, který je účinný, to znamená, tento postup se nevztahuje na zbývající majetek dlužníka.

Co se týká majetku zatíženého hypotékou, aby mohl být použit tento zvláštní postup, jsou nezbytné dva další požadavky: (1) aby ve veřejné listině zakládající hypotéku byla určena cena, kterou odhadují zúčastněné strany za zemědělský pozemek nebo majetek zatížený hypotékou, aby mohla být uvedena v dražbě; (2) aby v té stejné listině byla uvedena adresa bydliště určena k plnění požadavků a zaslání pošty.⁹³

V tomto zvláštním postupu se návrh výkonu exekuce musí vztahovat na: (a) pouze proti dlužníkovi, pokud majetek zatížený hypotékou patří samotnému dlužníkovi; (b) společně proti dlužníkovi a zástavci, pokud je úvěr zaručen hypotékou stanovenou na majetku patřícím třetí straně; (c) společně proti dlužníkovi a třetímu vlastníkovi nemovitosti zatížené hypotékou, pokud po vzniku hypotéky, majetek zatížený hypotékou získala třetí osoba (čl. 685).⁹⁴

Ve stejném řízení, kvůli kterému probíhá výkon exekuce, soudce nařídí, aby byla vyžadována platba po dlužníkovi a, v jeho případě, po zástavci nebo po třetím vlastníkovi, proti kterým je namířen návrh na výkon exekuce (čl. 686).⁹⁵

Výklad důvodů OSŘ shrnuje hlavní rysy systému hypotečního výkonu exekuce, které jsou důležité:

1) Úprava procesů výkonu exekuce garantovaných úvěrů s hypotékou, což posiluje soudní povahu těchto výkonů.

⁹² CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 87.

⁹³ VERGAS TORRES, J. Ejecución forzosa y medidas cautelares en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. PhDr. Universidad Complutense de Madrid. Str. 17 [online].

⁹⁴ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 394.

⁹⁵ GUERRA, Edición preparada por José Antonio Colmenero a Bajo la dirección de Víctor Moreno CATENA. *Ley de Enjuiciamiento Civil / Civil Procedure Act Y Legislacion Complementaria*. 15^a ed., [sept. de 2012, con las modificaciones introducidas por la Ley 5/2012, de 6 de julio]. Madrid: Tecnos Editorial S A, 2012. ISBN 978-843-0955-541, str. 396.

2) Jednotný způsob úpravy exekucí úvěrů se zajištěním, odstranění mnohočetnosti existujících úprav v dřívější době: Hypoteční právo; Zákon o realitní hypotéce a zástavě věci movité a Zákon o námořní hypotéce.

3) Jsou vhodněji řazeny aktuální případy zastavení výkonu exekuce, a jsou odlišeny ty, které jsou založené na skutečných předpokladech vznesené námitky (zánik hypoteční záruky nebo úvěru a věřitelův nesouhlas s úhradou pohledávky), předpoklady třetí strany a předběžná soudní řízení, i když, ve všech případech je zachován omezující charakter zastavení průběhu řízení.⁹⁶

Byly také zavedeny některé významné inovace jako ubezpečení, že věřitel může vymáhat výnosem z realizace záruky, dokonce i nad její limit, v momentě, kdy jsou dluhy věřitelům splaceny, a před tím, než je doručen zůstatek dlužníkovi (čl. 692), nebo možnost dlužníka uvolnit majetek zaplacením před dražbou, celkovou částku, toho co dlužil v době návrhu dohromady se vzniklými uplynulými splatnostmi a úroky, na které má nárok až do chvíle splacení, a to i v případech, ve kterých byl nařízen výkon exekuce kvůli celkovému dluhu, kdy je aplikována smlouva o předčasném splacení. Všeobecně je v rukách věřitele souhlasit s osvobozením majetku touto platbou; dlužníkovi je umožněno využít této možnosti bez svolení věřitele pouze, jestliže je majetek zatížený hypotékou jeho domovem a vždy, když této možnosti nevyužil již dříve v jiném řízení souvisejícím se stejnou půjčkou (čl. 693).⁹⁷

⁹⁶ VERGAS TORRES, J. Ejecución forzosa y medidas cautelares en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. PhDr. Universidad Complutense de Madrid. Str. 17 [online].

⁹⁷ CADENAS, Manuel Cachón. *Apuntes de ejecución procesal civil*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. ISBN 978-844-9026-683, str. 88.

2 ČESKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA

Exekuci lze provést podle dvou zákonů – zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád a dále zákon č. 120/2001 Sb., Exekuční řád (EŘ jako subsidiární zákon k OSŘ). Účelem této práce je soudní exekuce, pro vypracování jsem proto zvolila postup dle OSŘ. Dále tedy budu pracovat s pojmem výkon rozhodnutí.

2.1 Základní pojmy

Než začnu s výkladem výkonu rozhodnutí na peněžité plnění, je třeba vysvětlit základní pojmy související s tímto procesem.

2.1.1 Vykonávací řízení

Podstatou vykonávacího řízení je, že autoritativně přiznané plnění bude vynuceno i v případě, pokud není plněno dobrovolně. Je tedy nezbytnou součástí právního systému, jelikož naplňuje právo na soudní ochranu. Vykonávací řízení se zahajuje na návrh oprávněného (viz. níže zásada dispoziční). Průběh vykonávacího řízení se dělí na dvě fáze – nařízení výkonu rozhodnutí a provedení výkonu rozhodnutí.⁹⁸

2.1.2 Základní zásady výkonu rozhodnutí

„Vykonávací řízení je procesem, který vykazuje v různých fázích jak znaky sporného, tak znaky nesporného řízení, z povahy exekučního řízení vyplývá uplatnění jednotlivých zásad, z nichž každá vyjadřuje určitou hodnot“⁹⁹:

- Zásada materiální pravdy
soud vždy vychází z náležitě zjištěného skutkového stavu věci
- Zásada volného hodnocení důkazů
pokud v rámci řízení dojde k dokazování, soud musí posoudit provedené důkazy dle svého uvážení, ve vzájemných souvislostech
- Zásada dispoziční

⁹⁸ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420, str. 475.

⁹⁹ LISSE, Luděk. *Civilní proces*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008, 93 s. ISBN 978-80-86754-94-9, str. 47.

řízení může být zahájeno pouze na základě návrhu oprávněného, který má právo s návrhem po celou dobu řízení volně disponovat

- **Zásada legálního pořádku**
řízení je založeno na určitých fázích, ve kterých je příslušné procesní úkony třeba vykonat, přičemž ukončení jedné fáze je předpokladem pro nastoupení fáze další
- **Zásada rovnosti**
účastníci řízení jsou v navzájem rovném postavení, oprávněný nemá v žádném případě vůči povinnému privilegované postavení
- **Zásada přednosti**
určité skupiny pohledávek mají být uspokojeny před ostatními pohledávkami (např. pohledávky výživného, které mají dokonce absolutní přednost)
- **Zásada priority**
pohledávky jsou uspokojovány v zákonem stanoveném pořadí
- **Zásada proporcionality**
pohledávky se uspokojují poměrně, pokud má být uspokojeno několik pohledávek ve stejném pořadí, ale výtěžek k tomu nepostačuje
- **Zásada ochrany povinného**
výkon může být prováděn pouze v takovém rozsahu, který stačí k uspokojení práva oprávněného
- **Zásada ochrany třetích osob**
v řízení nesmí být majetek třetí osoby poškozen neprávem, pokud se tak stane, tato osoba se může bránit tzv. excindační žalobou¹⁰⁰

2.1.3 Účastníci výkonu rozhodnutí

Účastníky řízení jsou především oprávněný a povinný. Oprávněným je osoba, která podala návrh na nařízení výkonu rozhodnutí a vyjádřila v něm vůli vystupovat jako osoba domáhající se nuceného uspokojení svého práva. Povinným je osoba, u které má být vynuceno splnění povinnosti podle údajů uvedených v návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí. Pokud jsou nařízením

¹⁰⁰ FIALA, Josef. *Občanské právo*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s.; Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7, str. 570-576.

výkonu rozhodnutí postiženy také věci, práva a majetkové hodnoty patřící do společného jmění manželů, považuje se za účastníka řízení taktéž manžel povinného. Je ovšem účastníkem pouze té části, v níž jde o tyto věci, práva nebo majetkové hodnoty. V těch úsecích, ve kterých jim právní úprava přiznává procesní práva nebo ukládá procesní povinnosti, jsou účastníky řízení také další osoby, zejména plátce mzdy, peněžní ústav, dražitelé, spoluvlastníci prodávané věci nebo podniku. Společenství více účastníků je možné v řízení o výkonu rozhodnutí vedeném pro vymožení plnění na straně oprávněného jen tehdy, pokud vycházejí ze stejného titulu výkonu rozhodnutí. V řízení o výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí jsou účastníci řízení navrhovatel a také ti, o jejichž právech nebo povinnostech má být jednáno.¹⁰¹

2.1.4 Způsoby výkonu rozhodnutí

Výkon rozhodnutí na peněžitá plnění lze nařídit a provést pouze způsoby stanovenými v OSŘ.

OSŘ taxativně uvádí výčet těchto způsobů výkonu rozhodnutí na peněžitá plnění:

- srážky ze mzdy
- přikázání pohledávky
- správa nemovitostí
- prodej movitých a nemovitých věcí
- postižení podniku
- zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitostem

2.1.5 Titul výkonu rozhodnutí

Titul výkonu rozhodnutí doslovně znamená materiální podmínku výkonu rozhodnutí a tím se rozumí „*veřejná listina, vydaná k tomu oprávněným orgánem, která má zákonem předepsanou formu a ve které se ukládá určité osobě povinnost něco v určité době plnit.*“¹⁰²

¹⁰¹ BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád: komentář*. 6. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003, xxi, 893 s. Beckova edice Komentované zákony. ISBN 80-717-9739-1, str. 1175.

¹⁰² LISSE, Luděk. *Civilní proces*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008, 93 s. ISBN 978-80-86754-94-9, str. 49.

Tento titul musí mít určité, zákonem předepsané náležitosti (jak formální, tak materiální povahy). Formální předpoklady jsou stanoveny OSŘ v §161 a §162 u rozsudků, v §171 u usnesení. Z materiálního hlediska je nezbytné, aby byli přesně konkretizováni oprávněný a povinný, jejich práva a povinnosti, a dále stanovení lhůty k plnění. Samozřejmostí je vykonatelnost. Pokud některé z náležitostí chybí, není tudíž rozhodnutí vykonatelné a nemůže být podkladem pro výkon rozhodnutí.¹⁰³

Taxativní výčet všech titulů výkonu rozhodnutí je uveden v §274 odst. 1 OSŘ.¹⁰⁴

2.1.6 Nařízení a provedení výkonu rozhodnutí

Výkon rozhodnutí bude soudem nařízen, pokud návrh na nařízení výkonu rozhodnutí splňuje všechny potřebné náležitosti. Soud nařizuje a provádí výkon rozhodnutí pouze v taxativně vymezených případech dle §251 odst. 2 OSŘ¹⁰⁵. Učiní se tak usnesením a doručuje se stanoveným osobám podle toho, který výkon rozhodnutí je v daném případě nařízen. S daným způsobem jsou s doručením spojeny různé právní účinky. V souladu se zásadou dispoziční může být výkon rozhodnutí nařízen jen v rozsahu, který oprávněný vymezil v návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí a který postačuje k uspokojení vymáhaného plnění. Jakmile usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí nabyde právní moci, nastupuje fáze

¹⁰³ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Základy občanského práva procesního*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 156 s. ISBN 80-868-6133-3, str. 97.

¹⁰⁴ §274 odst. 1.

(1) Ustanovení § 251 až 271 se použije s výjimkou § 261a odst. 2 a 3 i na výkon

- a) vykonatelných rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení, pokud přiznávají právo nebo postihují majetek;
- b) vykonatelných rozhodnutí soudů ve správním soudnictví;
- c) vykonatelných rozhodnutí rozhodčích komisí a smírů jimi schválených;
- d) vykonatelných rozhodnutí státních notářství a dohod jimi schválených;
- e) notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti sepsaných podle zvláštního zákona;
- f) vykonatelných rozhodnutí a jiných exekučních titulů orgánů veřejné moci;
- g) rozhodnutí orgánů Evropských společenství;
- h) jiných vykonatelných rozhodnutí, schválených smírů a listin, jejichž soudní výkon připouští zákon.

¹⁰⁵ Srov. §251 odst. 2 OSŘ:

(2) Soud nařizuje a provádí výkon rozhodnutí

- a) o výchově nezletilých dětí,
- b) nejde-li o exekuční titul, který lze vykonat podle správního řádu nebo daňového řádu,
- c) je-li podán návrh na vyklizení bytu nebo místnosti se zajištěním bytové náhrady,
- d) o vykázáni ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným,
- e) orgánů Evropských společenství,
- f) jde-li o cizí rozhodnutí.

provedení výkonu rozhodnutí. V této fázi se již přímo přistupuje ke konkrétnímu postupu soudu k uspokojení vymáhaného plnění. V souvislosti s provedením výkonu rozhodnutí je třeba vymezit pojmy *arrestatorium* a *inhibitorium*. Pojem *inhibitorium* znamená zákaz dispozice s majetkem, čili se zakáže povinnému zbavit či znehodnotit majetek, který bude posléze postižen. Pojem *arrestatorium* znamená zákaz výplaty pohledávky povinnému, čili například plátce mzdy povinného nebo banka, u které má povinný účet, nesmí vyplatit pohledávku, kterou vůči podlužníkovi má povinný, povinnému.¹⁰⁶

Jednotlivé postupy související s provedením výkonu rozhodnutí jsou popsány v jednotlivých kapitolách u konkrétních způsobů výkonu rozhodnutí.

V souvislosti s nařízením výkonu rozhodnutí se rozhoduje o nákladech řízení. Ve většině případů je povinnému uložena povinnost k úhradě nákladů řízení, jelikož úspěšným účastníkem řízení je oprávněný a neúspěšným účastníkem je povinný, protože nesplnil uloženou povinnost. Naopak tomu bude při zamítnutí návrhu oprávněného na nařízení výkonu rozhodnutí. Zcela speciální je situace při zastavení výkonu rozhodnutí, kdy soud rozhoduje o náhradě nákladů podle toho, z jakého důvodu k zastavení došlo (bude to vždy na posouzení konkrétního případu).¹⁰⁷

2.1.7 Odklad výkonu rozhodnutí

Odklad výkonu rozhodnutí se řadí mezi procesní prostředky ochrany povinného. Smyslem je odložit či oddálit provedení výkonu rozhodnutí a po určitou dobu v něm nepokračovat. Nejde tedy o zastavení výkonu rozhodnutí, ale naopak se předpokládá, že se bude moci ve výkonu rozhodnutí pokračovat (ale nebude vždy muset). Zákon rozeznává dva druhy odkladu; za prvé podle §266 odst. 1 OSŘ pro poměry povinného a za druhé podle §266 odst. 2 OSŘ pro důvody očekávaného zastavení výkonu. V případě odkladu výkonu rozhodnutí pro poměry povinného má právo soud na návrh odložit provedení výkonu rozhodnutí, pokud se bez své viny povinný ocitne přechodně v takovém postavení, že by pro něj nebo příslušníky jeho rodiny, mohl mít výkon rozhodnutí zvláště nepříznivé následky a zároveň by tím nebyl vážně poškozen oprávněný. V případě pro

¹⁰⁶ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420, str. 498-499.

¹⁰⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 366-367.

důvody očekávaného zastavení výkonu může soud i bez návrhu povinného odložit provedení výkonu rozhodnutí, lze-li důvodně očekávat, že výkon rozhodnutí bude zastaven. Důležité je však upozornit, že odklad výkonu rozhodnutí lze povolit pouze tam, kde byl výkon rozhodnutí již nařízen, ale může být povolen i tehdy, i když usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí není ještě v právní moci. Jelikož je odklad provedení výkonu rozhodnutí pouze dočasným opatřením a předpokládá se pokračování, je důležitým požadavkem, aby v rozhodnutí o povolení odkladu byla vyjádřena doba, na kterou se výkon rozhodnutí odkládá. Pokud doba uvedena nebude, neznamená to však neúčinnost usnesení o odkladu výkonu rozhodnutí. O pokračování provedení výkonu rozhodnutí musí soud vždy rozhodnout a to i tehdy, pokud byl odklad povolen na přesně stanovenou dobu.¹⁰⁸

2.1.8 Skončení výkonu rozhodnutí

Výkon rozhodnutí může skončit třemi způsoby:

- uspokojením vymáhaného plnění, o kterém soud nevydává žádné rozhodnutí (tzn., že bylo dosaženo účelu výkonu rozhodnutí)
- bezvysledností výkonu rozhodnutí (např. pokud na účtu u peněžního ústavu není dostatek prostředků k uspokojení požadované pohledávky oprávněného), u něhož soud ani v tomto případě nevydává žádné usnesení, ledaže by tak výslovně stanovil zákon
- zastavením výkonu rozhodnutí pro jeho nepřipustnost, kde soud rozhoduje usnesením (zastavení je buď částečné nebo úplné)¹⁰⁹

Obecné důvody zastavení výkonu rozhodnutí uvádí §268 OSŘ v odst. 1-4.

2.2 Výkon rozhodnutí na peněžitá plnění

V následujících kapitolách popíši výkon rozhodnutí na peněžitá plnění. Jako zcela základní, které se věnuji nejvíce, je výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy. Ostatní způsoby výkonu rozhodnutí vymežím již stručněji.

¹⁰⁸ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, xvi, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 80-717-9489-9, str. 147-149.

¹⁰⁹ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420, str. 501.

„Exekuce k vymožení peněžité pohledávky (peněžitého plnění) se vede na jednotlivé majetkové předměty povinného. Je tedy exekucí reálnou. Exekucí se má docílit v tomto případě zpeněžení jednotlivých majetkových předmětů povinného a z docíleného výtěžku má být oprávněný nuceně uspokojen (nucená soluce).“¹¹⁰

Oprávněný má na výběr, pro který z níže uvedených způsobů výkonu rozhodnutí, se rozhodne.

2.2.1 Výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy

Srážky ze mzdy obecně znamenají legální zkrácení odměny zaměstnance za práci zaměstnavatelem proti jeho vůli, za účelem uspokojování neuhrazených závazků zaměstnance vůči věřiteli. Základním právním předpisem, upravujícím srážky ze mzdy, je zákoník práce. Konkrétně §145 – §150 zákoníku práce mluví o srážkách z příjmu z pracovněprávního vztahu.¹¹¹

§145 zákoníku práce uvádí:

„(1) Srážkami z příjmu zaměstnance jsou pro účely tohoto zákona srážky ze mzdy nebo platu a z jiných příjmů zaměstnance ze základního pracovněprávního vztahu podle § 3 (dále jen "srážky ze mzdy").“

(2) Jinými příjmy zaměstnance podle odstavce 1 jsou

- a) odměna z dohody,*
- b) náhrada mzdy nebo platu,*
- c) odměna za pracovní pohotovost,*
- d) odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá zaměstnanci v souvislosti se skončením zaměstnání,*
- e) peněžité plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnutá zaměstnanci v souvislosti se zaměstnáním,*
- f) odměny podle § 224 odst. 2.“¹¹²*

Rozlišují se tři základní skupiny srážek ze mzdy: srážky ze mzdy na základě zákona, na základě dohody a na základě nařízeného výkonu rozhodnutí či exekuce. Pro všechny tyto případy platí stejný způsob výpočtu výše srážek ze mzdy a stejný způsob rozdělení sražených částek mezi jednotlivé věřitele dle

¹¹⁰ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Základy občanského práva procesního*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 156 s. ISBN 80-868-6133-3, str. 83.

¹¹¹ BREBURDA, Jan. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-758-4, str. 13.

¹¹² Srov. zákoník práce §145 odst. 1 a 2.

OSŘ. Dále se budu zabývat pouze srážkami ze mzdy na základě nařízeného výkonu rozhodnutí.

§ 277 OSŘ stanoví, že „srážky se provádějí z čisté mzdy, která se vypočte tak, že se od mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážena z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, pojistné na důchodové spoření, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (Tato novelizace nabývá účinnosti 1. ledna 2015.) a pojistné na veřejné zdravotní pojištění (dále jen "srážené částky"). Srážené částky se vypočtou podle podmínek a sazeb platných pro povinného v měsíci, za který se čistá mzda zjišťuje.“¹¹³

Základní a nezabavitelná částka

Výpočet základní částky nalezneme v nařízení vlády č. 595/2006 Sb. o nezabavitelných částkách.¹¹⁴

Základní částka nemůže být dlužníkovi nikdy ze mzdy sražena, jde tedy o pevně stanovenou částku, která slouží k ochraně zachování prostředků životních potřeb povinného a jeho rodiny.¹¹⁵

Co se nezabavitelné částky týče, z tohoto pojmu logicky vyplývá, že nezabavitelná částka znamená částku, kterou není možno „zabavit“.

Systém srážek ze mzdy má totiž ze své povahy dlouhodobý charakter, tudíž „zákonitě vyžaduje určitou regulaci ve prospěch povinného, aby byl vůbec schopen a ochoten i za mnohaletého trvání sjednaných či nařízených srážek vykonávat práci, za niž pobírá postiženou mzdu“¹¹⁶.

Důležitým pojmem je životní minimum jednotlivce (ŽMJ) a také normativní náklady na bydlení (NNB).

ŽMJ je od 1.1.2012 stanoveno částkou 3.410,- Kč¹¹⁷, NNB 5.873,- Kč od 1.1.2014.¹¹⁸

¹¹³ Srov. § 277 odst. 1 OSŘ.

¹¹⁴ Základní částka, která nesmí být podle §278 občanského soudního řádu sražena povinnému z měsíční mzdy, je rovna úhrnu dvou třetin součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu podle zvláštního právního předpisu (dále jen "nezabavitelná částka") na osobu povinného, a jedné čtvrtiny nezabavitelné částky na každou osobu, které je povinen poskytovat výživné. Částka normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu se stanoví pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel.

¹¹⁵ FIALA, Josef. *Občanské právo*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s.; Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7, str. 622.

¹¹⁶ BREBURDA, Jan. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-758-4, str. 69.

¹¹⁷ Srov. nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima

Součtem těchto dvou částek (ŽMJ + NNB) dostaneme hodnotu 9.283,- Kč, která představuje hraniční částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení. Z toho vypočtená maximální výše jedné třetiny zbytku čisté mzdy = **3.094,- Kč**. Co se týče výpočtu nezabavitelných částek, které dle nařízení vlády o nezabavitelných částkách nemohou být sraženy, vychází se z následujícího: „nezabavitelná částka připadající na osobu povinného, jež je rovna dvěma třetinám součtu ŽMJ A NNB (výpočet A) a dále nezabavitelné částky na každou osobu, které je povinný povinen poskytovat výživné, jež odpovídají jedné čtvrtině nezabavitelné částky na povinného (výpočet B)¹¹⁹

- výpočet A: $2/3 \times (\text{ŽMJ} + \text{NNB}) = 2/3 \times (3.410,- + 5.687,-) = 6.188,67,-$ Kč pro rok 2014 po zaokrouhlení

- výpočet B: $1/4 \times 2/3 \times (\text{ŽMJ} + \text{NNB}) = 1/4 \times 2/3 \times (3.410,- + 5.687,-) = 1.547,17,-$ Kč pro rok 2014 po zaokrouhlení¹²⁰

<i>Nezabavitelná částka na osobu povinného</i>	<i>6 188,67 Kč</i>
<i>Nezabavitelná částka na manželku</i>	<i>1 547,17 Kč</i>
<i>Nezabavitelná částka na 1. dítě</i>	<i>1 547,17 Kč</i>
<i>Nezabavitelná částka na 2. dítě</i>	<i>1 547,17 Kč</i>
<i>Základní nezabavitelná částka</i>	<i>10 830,18 Kč</i>

Tabulka č. 1 – příklad výpočtu základní nezabavitelné částky u ženatého muže, který vyživuje dvě děti¹²¹

Pravidlo pro zaokrouhlování jednotlivých nezabavitelných částek rovněž stanoví nařízení vlády č. 595/2006 Sb., podle něhož se jejich celkový počet za daný měsíc zaokrouhlí na celé koruny nahoru.

¹¹⁸ Srov. nařízení vlády č. 440/2013 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2014 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení

¹¹⁹ BREBURDA, Jan. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-758-4, str. 69-70.

¹²⁰ Vyplata.cz: Postup při provádění srážek ze mzdy a jejich rozsah. [online]. 26.12.2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z:

<http://www.vyplata.cz/vyplatamzdy/postuppriprovadenisrazekzemzdyajejichrozsah.php>

¹²¹ Tamtéž.

Výpočet výše srážek ze mzdy a třetinový systém

V následujícím výkladu uvedu postup, podle kterého se postupuje ve výpočtu výše srážek ze mzdy. Jedná se celkem o 4 kroky k dosažení výše srážky ze mzdy, přičemž v posledním, čtvrtém kroku se uplatní třetinový systém.

Třetinový systém v podstatě znamená, že kromě nezabavitelné částky, povinnému musí vždy zůstat třetí třetina zbytku čisté mzdy.¹²²

Jako první se ze mzdy povinného odečte nezabavitelná částka, která musí být vždy povinnému ponechána. Z toho získáme tzv. zbytek čisté mzdy.

V dalším postupu může nastat situace, že získaný zbytek čisté mzdy je vyšší než součet ŽMJ + NNB, konkrétně 9283 Kč. V tomto případě se ze zbytku získané čisté mzdy srazí částka přesahující ŽMJ a NNB tak, aby zbytek této čisté mzdy byl roven součtu ŽMJ a NNB. Tuto částku OSŘ popisuje jako „*částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení*“¹²³. Jedná se tedy ze zákona o plně zabavitelnou část zbytku čisté mzdy. Pro lepší orientaci můžeme hovořit o „pohyblivé částce“. V následujícím, třetím kroku se zbytek čisté mzdy zaokrouhlí dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřenou v celých korunách. Jako poslední krok se uplatní třetinový systém, kterým celý výpočet končí. Zaokrouhlený výsledek zbytku čisté mzdy se vydělí třemi a vyjdou z toho stejné třetiny. První třetina se používá na úhradu vymáhané pohledávky, druhá třetina se užije pouze v případě, že se jedná o vymáhání přednostních pohledávek a třetí třetina se vždy ponechává povinnému. Tento systém se uplatní u všech vymáhaných pohledávek. Zaměstnavatel jej musí provádět každý měsíc, jelikož se vyplácená mzda povinného může v každém jednotlivém měsíci lišit.¹²⁴

Příklad výpočtu sražené částky výkonem rozhodnutí srážkami ze mzdy na základě dohody u nepřednostní pohledávky: „*Zaměstnanec se se svým věřitelem dohodl na úhradě dluhu a sepsali dohodu o srážkách ze mzdy. Zaměstnavatel s ní před jejím sepsáním vyslovil souhlas. První mzda po doručení dohody byla zatížena srážkou na základě dohody – z 20.000,- Kč mzdy bylo věřiteli zasláno na základě dohody 10.000,- Kč. V dalším měsíci byl zaměstnavateli doručen výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy a jednalo se o nepřednostní pohledávku. Zaměstnanec byl svobodný a bezdětný, bylo mu tedy na exekuční srážku sraženo*

¹²² ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 372.

¹²³ Srov. § 279 odst. 3 OSŘ.

¹²⁴ BREBURDA, Jan. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-758-4, str. 87.

7.623,- Kč (nezabavitelné minimum je ve výši **12.377,- Kč** = 9.283,- Kč životní minimum jednotlivce a částka normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu + jedna třetina z 9.283,- Kč, tj. 3.094,- Kč u nepřednostní pohledávky).

Původnímu věřiteli zaměstnavatel odeslal **2.377,- Kč** [(1/2 z 20.000,-) – 7.623,-] na základě dohody o srážkách ze mzdy.¹²⁵

Přednostní pohledávky

Přednostní pohledávky jsou taxativně uvedeny v §279 odst. 2 OSŘ¹²⁶. Ty se nejdříve uspokojují z druhé třetiny a pouze v případě, že k jejich uspokojení nepostačuje, uspokojí se z první třetiny spolu s ostatními pohledávkami. Pohledávka výživného je privilegovanou pohledávkou uspokojovanou z druhé třetiny. Jde o tzv. absolutní přednostní pohledávku před přednostními pohledávkami ostatními.¹²⁷

Co se týče provádění rozsahu srážek ze mzdy, §281 OSŘ výslovně stanoví, že „provádět srážky ze mzdy ve větším rozsahu, než dovolují ustanovení tohoto zákona, je nepřijatelné, a to i když s tím povinný souhlasí“¹²⁸.

Příklad výpočtu sražené částky výkonem rozhodnutí srážkami ze mzdy pro pohledávku přednostní i nepřednostní: „Čistá mzda zaměstnance, který má manželku a dvě děti, činí 20.520,- Kč. Provádí se srážka ze mzdy pro pohledávku jak přednostní (např. náhrada způsobené škody na zdraví ve výši 40.000,- Kč), tak

¹²⁵ PortálPohoda.cz: Srážky ze mzdy od 1. 1. 2014. TRUHLÁŘOVÁ, Martina. [online]. 24.2.2014 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/srazky-ze-mzdy-od-1-1-2014/>.

¹²⁶ Přednostními pohledávkami jsou

- a) pohledávky výživného;
- b) pohledávky náhrady škody způsobené poškozenému ublížením na zdraví;
- c) pohledávky náhrady škody způsobené úmyslnými trestnými činy;
- d) pohledávky daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění;
- e) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách nemocenského pojištění, důchodového pojištění, úrazového pojištění a důchodového zabezpečení;
- f) pohledávky pojistného na sociální zabezpečení (Tato novelizace nabývá účinnosti 1. ledna 2015.) a pohledávky pojistného na veřejné zdravotní pojištění;
- g) pohledávky náhrady za příspěvek na výživu dítěte a příspěvek na úhradu potřeb dítěte svěřeného do pěstounské péče,
- h) pohledávky náhrady přeplatků na podpoře v nezaměstnanosti a podpoře při rekvalifikaci,
- i) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách státní sociální podpory,
- j) pohledávky regresní náhrady podle zákona o nemocenském pojištění,
- k) pohledávky náhrady mzdy, platu nebo odměny a sníženého platu nebo snížené odměny, poskytované v období prvních 14 kalendářních dnů a od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů a od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény.

¹²⁷ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420, str. 521.

¹²⁸ Srov. § 281 OSŘ

nepřednostní (kupř. nesplacená půjčka ve výši 100.000,- Kč). Nezabavitelná (základní) částka na povinného je 6.188,67,- Kč, na vyživované osoby 3 x 1.547,47,- Kč, tedy 4.642,41 Kč, celkem tak 10.831,08,- Kč čili po zaokrouhlení 10.832,- Kč, které se vyplatí zaměstnanci. Ze mzdy pak zbydou 9.688,- Kč (20.520,- – 10.832,-). Z toho 405 Kč (9.688,- – 9.283,-) lze srazit bez omezení; přiřadí se ke druhé třetině. Částka 9.283,- Kč se rozdělí na třikrát 3.094,- Kč se zbytkem 1 Kč. Z první třetiny (3.094,- Kč) bude uspokojována nepřednostní pohledávka, ze druhé třetiny (3.094,- Kč) a 405 Kč bude uspokojována přednostní pohledávka a třetí třetinu (3.094,- Kč) dostane povinný zaměstnanec. Zaměstnanci tak z čistého výdělku 20.520,- Kč zůstane 13.927,- Kč (nezabavitelná částka 10.832,- Kč + třetí třetina 3.094,- Kč a zbytek 1 Kč vzniklý zaokrouhlováním zbytku čisté mzdy; 6.593,- Kč (405 Kč + 2 x 3.094,- Kč) bude sraženo ve prospěch oprávněných věřitelů. “¹²⁹

Pokud bych celý postup měla shrnout, můžu uvést, že „plátce mzdy bez ohledu na charakter vymáhané pohledávky vždy srazí ze mzdy povinného případnou pohyblivou částku (tj. Částku zbytku čisté mzdy přesahující součet ŽMJ + NNB) a částku odpovídající první třetině. Částka odpovídající druhé třetině se povinnému podle okolností buď také srazí (je-li vymáhána přednostní pohledávka), nebo se mu naopak ponechá (je-li vymáhána pouze pohledávka běžná). Kromě toho povinnému vždy zůstanou nezabavitelné částky, částka odpovídající třetí třetině a případný zbytek ze zaokrouhlení. Tím je postižená mzda zcela rozvržena mezi oprávněného a povinného “¹³⁰.

Provedení výkonu rozhodnutí

Zahájení soudního výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se provede následujícím způsobem: návrh oprávněného na nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy dojde k soudu, poté soud vydá usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy a doručí vydané usnesení oprávněnému, povinnému a plátcí mzdy. Povinný musí vždy v návrhu uvést, že navrhuje právě tento způsob výkonu rozhodnutí. Teprve poté může plátce mzdy provádět srážky ze mzdy

¹²⁹ MAULWURF, Adolf. NOVÉ NEZABAVITELNÉ ČÁSTKY (NEZABAVITELNÉ MINIMUM) PŘI EXEKUČNÍCH SRÁŽKÁCH ZE MZDY PRO ROK 2014. [online]. 17.12.2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/nove-nezabavitelne-castky-nezabavitelne-minimum-pri-exekucnich-srazkach-ze-mzdy-pro-rok-2014-92957.html>

¹³⁰ BREBURDA, Jan. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-758-4, str. 90.

zaměstnanec, které si ale prozatím nechává u sebe (deponuje je) a jakmile obdrží od vymáhajícího orgánu vyrozumění o nabytí právní moci, vyplatí deponované srážky oprávněnému naráz. Dále bude ale pokračovat v pravidelném srážení mzdy, které přímo vyplácí oprávněnému, čili je již nedeponuje.¹³¹

Ohledně společného jmění manželů OSŘ výslovně říká, že „*Výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy nebo jiného příjmu manžela povinného, lze nařídít tehdy, jde-li o vydobytí závazku, který patří do společného jmění manželů*“.¹³²

Krajský soud v Hradci Králové ve svém usnesení ze dne 24.11.2003, sp. zn. 17 Co 46/2003 zdůvodnil následující: „*Postavení manžela povinného je vymezeno procesním způsobem. Aby se stal účastníkem řízení (jeho části), stačí, že je tu tvrzení, že postižený majetek v SJM je. Manžel povinného se stává účastníkem exekučního řízení až ve chvíli, kdy jsou exekucí postihovány věci, práva a jiné majetkové hodnoty, o nichž se tvrdí, že náleží do společného jmění manželů*“.¹³³

Obecně, nejen výkonem rozhodnutí srážkami ze mzdy, lze postihnout majetek, který je ve společném jmění manželů. Výlučný majetek manžela povinného však postihnout nelze. K ochraně slouží excindační žaloba, která slouží k vyslovení nepřipustnosti výkonu rozhodnutí postihující majetek.¹³⁴

Podle Nejvyššího soudu lze „*exekuci či výkon rozhodnutí nařídít i na majetek patřící do zaniklého společného jmění, které v době zahájení řízení nebylo doposud vypořádáno*“.¹³⁵

Změna plátce mzdy

Určitou výhodou tohoto způsobu výkonu rozhodnutí je, že jestliže povinný přestal pracovat u dosavadního plátce mzdy a nastoupil k novému plátcí mzdy, oprávněný nemá povinnost podávat nový návrh na nařízení exekuce, protože dle §293 OSŘ nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se vztahuje i na mzdu povinného u nového plátce mzdy. Povinný ovšem musí oznámit soudu, že u dosavadního plátce mzdy již nepracuje a nastoupil k jinému plátcí mzdy. Tuto

¹³¹ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420, str. 524.

¹³² Srov. § 262a odst. 3.

¹³³ *Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce*. Praha: ASPI, 2005, 316 s. Judikatura (ASPI Publishing). ISBN 80-735-7054-8, str. 162.

¹³⁴ FIALA, Josef. *Občanské právo*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s. ; Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7, str. 563.

¹³⁵ NEJVYŠŠÍ SOUD. 22 Cdo 2195/2006. [online]. 24.9.2008 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: www.nsoud.cz.

samou oznamovací povinností má také dosavadní plátcé mzdy, který musí soudu oznámit, že povinný u něj přestal pracovat a prokázat vyúčtování již provedených srážek.¹³⁶

Několik plátců mzdy

V případě několika plátců mzdy zákon přesně stanoví, jak postupovat, jestliže povinný nepobírá jedinou mzdu, ale mezd několik současně, od různých plátců. Z pohledu výkonu rozhodnutí tvoří všechny mzdy dohromady od různých plátců jeden celek. Nařízený výkon rozhodnutí se tudíž vztahuje na všechny uvedené mzdy, které se v každém výplatním období musejí sečíst, a teprve poté se provede výpočet srážek.¹³⁷

Odklad výkonu rozhodnutí

Může však dojít k odkladu výkonu rozhodnutí. Důvody odkladu výkonu rozhodnutí mohou být dvojího typu – sociální nebo procesně ekonomické.

V prvním případě plátcé mzdy neprovádí srážky ze mzdy povinného ode dne, kdy mu bylo doručeno usnesení o povolení odkladu, do doručení příkazu soudu o pokračování ve srážkách.¹³⁸

Ve druhém případě plátcé mzdy srážky ze mzdy nadále provádí, ale deponuje je prozatím u sebe.¹³⁹

Zastavení výkonu rozhodnutí

Pokud dojde k zastavení výkonu rozhodnutí, plátcé mzdy musí provádění srážek ze mzdy předčasně ukončit. Jestliže se bude jednat o nepravomocný výkon rozhodnutí, deponované srážky se vrátí zpět povinnému nebo se využijí ve prospěch dalších srážek v pořadí. Jestliže ale srážky po právní moci výkonu rozhodnutí plátcé mzdy již oprávněnému vyplatil, není je povinen vracet. Důvody, pro které bude výkon rozhodnutí zastaveno, jsou následující: na návrh plátcé mzdy nebo povinného soud výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy zastaví, pokud povinný po dobu jednoho roku nepobírá mzdu vůbec anebo v takové výši, ve

¹³⁶ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 375.

¹³⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 376.

¹³⁸ Srov. §289 odst. 1 OSŘ.

¹³⁹ Srov. §289 odst. 2 OSŘ.

kteře není možno srážky provádět a dále na návrh povinného, pokud jsou srážky ze mzdy prováděny pouze pro výživné a lze důvodně předpokládat, že povinný bude i nadále plnit výživné dobrovolně.¹⁴⁰

To upřesňuje Krajský soud, který uvádí: „*dobou jednoho roku, po které povinný nepobírá mzdu buď vůbec, nebo alespoň v takové výši, aby z ní mohl být prováděny srážky, se ve smyslu ustanovení § 290 odst. 1 o.s.ř. rozumí doba dvanácti po sobě jdoucích měsíců počítaných zpětně ode dne, kdy soud rozhoduje o zastavení výkonu rozhodnutí z tohoto důvodu.*“¹⁴¹

Velice zjednodušeně, „*za obvyklých okolností končí výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy až svou realizací. Plátce mzdy je povinen provádět srážky ze mzdy a vyplácet je oprávněnému až do úplného uhrazení vymáhané pohledávky, čímž výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy ze zákona automaticky zaniká*“¹⁴².

2.2.2 Výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky

Zákon umožňuje příkázání pohledávky z účtu u peněžitého ústavu, příkázání jiných peněžitých pohledávek, postižení jiných majetkových práv.

Příkázání pohledávky z účtu u peněžitého ústavu

Předmětem tohoto výkonu rozhodnutí je peněžitá pohledávka povinného u běžného, vkladového nebo jiného účtu vedeného v kterékoliv měně u peněžního ústavu v tuzemsku.¹⁴³

Peněžním ústavem se rozumí banky, spořitelní družstva, úvěrní družstva, platební instituce a instituce elektronických peněz. I zde platí, že výkon rozhodnutí je nařizen pouze návrhem oprávněného, který je povinen uvést, který peněžní ústav a číslo účtu má být postižen. Pokud je výkon veden na více účtů

¹⁴⁰ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420, str. 530.

¹⁴¹ 22 Co 434/2005. KRAJSKÝ SOUD V HRADCI KRÁLOVÉ. [online]. 30.8.2005 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: http://profilpravo.cz/index.php?page=article&id_category=173&id_article=250926&ccsum=43f3dfe7.

¹⁴² BREBURDA, Jan. *Exekuce srážkami ze mzdy 2013*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 375 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-758-4, str. 45.

¹⁴³ FIALA, Josef. *Občanské právo*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s.; Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7, str. 633.

u stejného peněžního ústavu, musí oprávněný uvést pořadí, ve kterém má být pohledávka odepsána.¹⁴⁴

Průběh výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky u peněžitého ústavu probíhá ve dvou fázích – fáze první, tj. zabavení pohledávky, fáze druhá, tj. její zpeněžení.

V první fázi soud peněžnímu ústavu přikáže, aby od určitého okamžiku z účtu povinného neprováděl žádné výplaty, až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství. Zároveň zakáže povinnému, aby jakkoli manipuloval a nakládal s peněžními prostředky z účtu. Ve druhé fázi dochází ke zpeněžení postižené pohledávky. Tato fáze však může nastat až po doručení vyznění o nabytí právní moci.¹⁴⁵

Samotná realizace zpeněžení pohledávky je možná pouze odepsáním pohledávky z účtu a vyplacením oprávněnému. Postup je následující, peněžní ústav odepíše povinnému částku odpovídající vymáhané pohledávce s jejím příslušenstvím a oprávněnému ji vyplatí.¹⁴⁶

V případě, že peněžní ústav nepostupuje tak, jak by podle OSŘ měl, může se oprávněný bránit tzv. poddlužnickou žalobou, ve které uplatní vůči peněžnímu ústavu právo na zaplacení peněžité částky, na kterou by měl právo, jestliže by peněžní ústav postupoval v souladu s OSŘ.¹⁴⁷

OSŘ stanoví výjimky, u kterých pohledávek zcela vylučuje postih výkonu rozhodnutí. Podle §317 odst. 1 „*Výkonu rozhodnutí nepodléhají pohledávky náhrady, kterou podle pojistné smlouvy vyplácí pojišťovna, má-li být náhrady použito k novému vybudování nebo k opravě budovy.*“ a dále odst. 2 „*peněžité dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, z dávek státní sociální podpory příspěvek na bydlení a jednorázově vyplácené dávky státní sociální podpory a pěstounské péče.*“¹⁴⁸

¹⁴⁴ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374., str. 378.

¹⁴⁵ LISSE, Luděk. *Civilní proces*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008, 93 s. ISBN 978-80-86754-94-9, str. 51.

¹⁴⁶ FIALA, Josef. *Občanské právo*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s. ; Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7, str. 635.

¹⁴⁷ FIALA, Josef. *Občanské právo*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s. ; Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7, str. 636.

¹⁴⁸ Srov. §317 odst. 1, 2 OSŘ.

Příkazání jiných peněžitých pohledávek

Jedná se například o pohledávky z náhrady škody, kupní smlouvy, nájemné, odměny ze smlouvy o dílo, odměny z dohody o provedení práce apod.

Předmětem je taktéž pohledávka, kterou má povinný vůči svému dlužníkovi, ale nejde přitom o mzdovou pohledávku, pohledávku z účtu u peněžního ústavu nebo pohledávku vyloučenou z postihu výkonu rozhodnutí. Jde tedy o pohledávku, která může být předmětem výkonu rozhodnutí, ale zároveň nepodléhá jinému způsobu výkonu rozhodnutí. Pokud jsou splněny tyto podmínky, je nerozhodné, zda se jedná o pohledávku soukromoprávního či veřejnoprávního charakteru. Je ale důležité, že tato jiná pohledávka existuje ke dni nařízení výkonu. Nemusí být splatná, rozhodné je to, že je existentní.¹⁴⁹

Postižení jiných majetkových práv

V tomto případě má jiné majetkové právo nepeněžitou povahu. Jde „o právo, které má majetkovou hodnotu a které není spojeno s osobou povinného a je převoditelné na jiného.“¹⁵⁰

Dále dle § 320 OSŘ je zřejmé, že jinými majetkovými právy se rozumí např. právo na vydání předmětu úschovy, právo na podíl v obchodní společnosti nebo na členský podíl v družstvu, práva k průmyslovým vzorům, ochranným známkám a licence k využívání vynálezu chráněného patentem.¹⁵¹

2.2.3 Výkon rozhodnutí správou nemovitosti

Od účinnosti novely č. 396/2012 Sb. je správa nemovitosti novým způsobem výkonu rozhodnutí pro peněžitá plnění. Princip tohoto způsobu výkonu rozhodnutí spočívá v tom, že jsou postiženy užitky, které z nemovitosti nebo ze spoluvlastnického podílu k nemovitosti plynou. Jedná se tedy o ty případy, kde není nutný prodej dané nemovitosti, ale k uspokojení oprávněného se užijí tyto výtěžky plynoucí z provozu nemovitosti. Nařízením výkonu rozhodnutí plynou povinnému určité povinnosti, které určí soud. Např. zakáže nemovitost převést na někoho jiného či ji zatížit. Správu nemovitosti vykonává přímo soud, může však

¹⁴⁹ RADKOVA, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha: Linde Praha, 2009, 199 p. ISBN 978-807-2017-676, str. 57.

¹⁵⁰ Srov. §320 odst. 1 OSŘ.

¹⁵¹ FIALA, Josef. *Občanské právo*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s. ;. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7, str. 643.

pověřit správce. Každé 3 měsíce se po odečtení výdajů, příjmy, které soud získal, odevzdají oprávněnému k uspokojení jeho pohledávky.¹⁵²

OSŘ upravuje i správu spoluvlastnického podílu na nemovitosti, kdy podle §320j odst. 3 „*příjmy, které soud získal správou nemovitosti, se po odečtení výdajů rozdělí podle výše spoluvlastnických podílů, z podílu připadajícího na povinného se vyplatí náklady řízení a zbývající část příjmů se odevzdá oprávněnému k uspokojení jeho vymáhané pohledávky.*“¹⁵³

2.2.4 Výkon rozhodnutí prodejem movitých a nemovitých věcí

Prodej movitých věcí

Za movité věci se podle NOZ považují všechny ty, které nejsou nemovitosti.¹⁵⁴ Oprávněný může věc v návrhu konkretizovat nebo může podat návrh bez takového určení. Po nařízení výkonu rozhodnutí soud povinnému zakáže, aby manipuloval s věcmi, které vykonavatel sepíše. Zejména nesmí sepsané věci zcizit, odstranit, poškodit, ale může věc nadále užívat. Určitou výhodou u výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí je to, že se povinný nemá dozvědět o nařízení dříve, než se vykonavatel dostaví provádět soupis, aby mu tak nebylo umožněno disponovat se svým majetkem a tím ztížit nebo zabránit úspěšnému provedení výkonu. Účastníkem řízení však nemusí být nutně pouze povinný, ale ze zákona i manžel povinného, pokud jsou výkonem rozhodnutí postíženy věci a majetkové hodnoty, které spadají do společného jmění manželů.¹⁵⁵

Účelem tohoto způsobu výkonu rozhodnutí je získat peněžité prostředky k uspokojení pohledávky oprávněného. Předmětem jsou tedy movité věci povinného, popřípadě manžela povinného a dále také hotové peníze, vkladní knížky, cenné papíry, starožitnosti či umělecké předměty. Je ovšem nepřipustné, aby byly postihnuty věci patřící třetím osobám – ty se mohou bránit excindační žalobou proti zásahu do svých práv. Také věci, které nepodléhají výkonu, není možné zabavit a prodat. Jsou to zejména věci povinného, které slouží

¹⁵² ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 385

¹⁵³ Srov. §320j odst. 3 OSŘ.

¹⁵⁴ Srov. §498 odst. 2 NOZ.

¹⁵⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 386.

k uspokojování svých potřeb a potřeb své rodiny, věci k plnění svých pracovních povinností či například také zvířata, která slouží člověku jako společník bez hospodářského efektu.¹⁵⁶

K tomu se vyjadřuje Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí, když říká, že „*zda určitá věc, která je obvyklou součástí vybavení domácnosti, má být jako předmět nezbytné potřeby z výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí vyloučena, závisí na úvaze, lze-li po povinném požadovat, aby se při uspokojování základních životních potřeb svých a své rodiny bez této věci obešel.*“¹⁵⁷

V celém procesu prodeje movitých věcí hraje důležitou roli soupis, který se provádí v bytě povinného či na jiném místě, kde jsou věci umístěny. Po provedení soupisu všech věcí, kromě těch nepodléhajících výkonu rozhodnutí, se provede cenový odhad soudním vykonavatelem nebo znalcem. Soud povinného vyzve, aby sepsané věci odevzdal soudu, avšak nařízení výkonu rozhodnutí musí nabýt právní moci. Ještě před soupisem se povinný vyzve k dobrovolnému plnění, a pokud nesplní, přikročí se k provedení soupisu, který se provede v takovém rozsahu, aby při prodeji sepsaných věcí bylo možno dosáhnout takového výsledku, který bude postačovat k uspokojení pohledávky oprávněného s jejím příslušenstvím a nákladů řízení.¹⁵⁸

„*Nově se připouští provést takový soupis přímo od stolu, pokud je soudu známo z úředních evidencí, že povinný je vlastníkem takové věci. Nejčastěji takovým způsobem mohou být sepsána např. silniční vozidla, jejichž vlastníci jsou evidováni v centrálním registru vedeném Ministerstvem dopravy.*“¹⁵⁹

Poslední fází je dražba věcí. Dražba má přesně stanovené datum a místo konání, kterou provádí vykonavatel soudu. Dražba končí, jakmile je dosaženo výtěžku k uspokojení pohledávky oprávněného. Novinkou je elektronická dražba s využitím internetu mezi registrovanými uchazeči za přesně stanovených podmínek uvedených v dražební vyhlášce. Pokud by se však stalo, že se sepsané věci nepodaří prodat, nařídí se opětovná dražba se stejnou odhadní cenou, která činí jednu třetinu této ceny. Pokud ani opětovná dražba nenajde kupce, věc se za

¹⁵⁶ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 388.

¹⁵⁷ NEJVYŠŠÍ SOUD. 21 Cdo 2133/2001. NEJVYŠŠÍ SOUD. [online]. 26.2.2002 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: www.nsoud.cz.

¹⁵⁸ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 387.

¹⁵⁹ Exekucejinak.blogspot.cz. PAZDERKA, Stanislav. *Novela OSŘ od 1. ledna 2013* [online]. 27.5.2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://exekucejinak.blogspot.cz/2013/05/novela-obcanskeho-soudniho-radu.html>.

jednu třetinu odhadní ceny nabídne přímo oprávněnému. Jestliže i tento krok je bezvýsledný, věc se vyloučí ze soupisu a musí se vrátit povinnému.¹⁶⁰

Prodej nemovitosti

„Nemovité věci jsou pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Stanoví-li jiný právní předpis, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá.“¹⁶¹

Tento způsob výkonu rozhodnutí má svůj význam především při vymáhání větších peněžitých částek. Soudem příslušným k nařízení výkonu rozhodnutí je místně příslušný soud, v jehož obvodu se nemovitost nachází. V návrhu musí být přesně označena nemovitost, o jejíž prodej se jedná a dále musí být oprávněným kvalifikovanými listinami doloženo, že povinný je vlastníkem dané nemovitosti. Pokud má nemovitost součásti a příslušenství, nařízení výkonu rozhodnutí se na ně taktéž vztahuje. To stejné platí i u movitých věcí, které jsou příslušenstvím nemovitosti. Průběh výkonu se člení na několik fází - nařízení výkonu rozhodnutí, ocenění nemovitosti, vydání usnesení o dražební vyhlášce, dražba a jednání o rozvrhu.¹⁶²

Jako u všech ostatních způsobů výkonu rozhodnutí, tak i při prodeji nemovitosti soud povinnému v první fázi zakáže, aby po doručení usnesení nemovitost zatížil či ji převedl na jiného, a taktéž ho vyzve, aby oznámil, zda k dané nemovitosti existuje předkupní právo a kdo takové právo má. Další fází je ocenění nemovitosti, kterou se dosáhne výsledku určení ceny nemovitosti a jejího příslušenství. Po pravomocném určení výsledné ceny nemovitosti nastupuje další fáze, a to vydání dražební vyhlášky, která stanoví přesné datum i místo konání dražby. Posléze je konána vlastní dražba, při níž dochází k prodeji nemovitosti. K dražbě však mohou být připuštěny pouze osoby, které složily jistotu. Na rozdíl od dražby movitých věcí, nejnižší podání u nemovitostí činí dvě třetiny výsledné ceny. Dražba končí udělením příklepu. Vydražitel může vydraženou nemovitost převzít až dnem následujícím po doplacení nejvyššího podání. Zároveň se

¹⁶⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 389.

¹⁶¹ Srov. §498 odst. 1 NOZ.

¹⁶² ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 390.

v usnesení o příklepu povinnému stanoví, že musí do 15 dní od právní moci nemovitost vyklidit a že pokud tak neučiní, vydražitel se bude domáhat jeho vyklizení samostatným výkonem rozhodnutí.¹⁶³

„Pokud by se nemovitost nepodařilo prodat v prvním dražebním kole, soud se pokusí takovou nemovitost prodávat v dalších dražebních kolech. Novela přitom výslovně připouští, že celkový počet dražebních kol (včetně prvního) je limitován na pět. Pokud v pátém kole nebude nemovitost prodána, výkon rozhodnutí se zastaví.“¹⁶⁴

V poslední fázi se realizuje rozvrh výtěžku, ve kterém soud rozhoduje v jakém pořadí a v jaké skupině budou jednotlivé pohledávky uspokojeny z rozdělované podstaty. Na závěr je důležité upozornit, že právní mocí rozvrhového usnesení zanikají věcná břemena a nájemní práva, která nejsou uvedena v dražební vyhlášce. Taktéž předkupní práva a zástavní práva na nemovitosti.¹⁶⁵

2.2.5 Výkon rozhodnutí postižením podniku

Oproti dřívější právní úpravě, která pracovala s pojmem prodej podniku, od roku 2013 OSŘ používá pojem postižení podniku.

Je to z toho důvodu, že soud v průběhu řízení může rozhodnout, zda je pro uspokojení pohledávky vhodnější podnik prodat nebo ho spravovat a brát z něj užitky.¹⁶⁶

Přesné vymezení podniku neexistuje. Vycházejme ale z označení §502 NOZ, který zavádí nové názvosloví obchodní závod.

„Obchodní závod (dále jen "závod") je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.“¹⁶⁷ Pro lepší orientaci v této práci se budu držet pojmu podnik.

¹⁶³ Tamtéž, str. 391.

¹⁶⁴ Exekucejinak.blogspot.cz. PAZDERKA, Stanislav. *Novela OSŘ od 1. ledna 2013* [online]. 27.5.2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://exekucejinak.blogspot.cz/2013/05/novela-obcanskeho-soudniho-radu.html>.

¹⁶⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 395.

¹⁶⁶ Tamtéž, str. 397.

¹⁶⁷ Srov. §502 NOZ.

Judikatura stanoví, že k označení v návrhu o jaký podnik se jedná a že je nemovitost ve vlastnictví povinného, slouží údaje, kterými je podnik identifikován v rejstříku nebo jiné evidenci.¹⁶⁸

Dále se o návrhu vyrozumí katastr nemovitostí, který do něj před nařízením výkonu rozhodnutí zapíše poznámku. Postižen může být každý podnik, který disponuje hmotnou, nehmotnou i osobní složkou. Také podnik patří právnícké či fyzické osobě. Výjimku tvoří banky a byty nebo nebytové prostory a domy s byty a nebytovými prostory.¹⁶⁹

Podnik se postihuje jako celek. Nařízení výkonu se vztahuje i na movité a nemovité věci a na jiné majetkové hodnoty, které „*slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomu účelu sloužit, a to podle stavu, jaký tu je v době příklepu.*“¹⁷⁰

Samozřejmostí je také zákaz soudem, aby povinný po doručení usnesení o výkonu rozhodnutí podnik nebo jeho část zatížil, převedl na jiného nebo s ním jinak nakládal, bez souhlasu správce. Tento správce se ustanoví soudem ze seznamu insolvenčních správců a dbá na to, aby nedošlo ke zmenšení majetku podniku, popřípadě aby se tento majetek pouze zvyšoval. Jak je ze zákona patrné, i po nařízení výkonu rozhodnutí bude podnik nadále provozován, řízen statutárními orgány. Dispoziční pravomoci však budou vázány na souhlas správce podniku, nad kterým má po celou dobu jeho činnosti dozor soud. Mezi nejdůležitější úkoly správce patří zjištění, jaké věci, práva a jiné majetkové hodnoty a závazky slouží k provozování podniku, z účetní evidence podniku. Dále provést jejich soupis a zjistit, jaké jsou příjmy a výdaje podniku. Na základě těchto informací podává soudu předběžnou zprávu, zda je pro účely uspokojované pohledávky výhodnější podnik prodat nebo nadále spravovat.¹⁷¹

Pokud soud rozhodne o správě podniku, správce bude brát užítky z tohoto podniku a výtěžek vyplatí každé 3 měsíce oprávněnému. V tomto případě po skončení výkonu rozhodnutí povinný bude i nadále vlastníkem podniku a bude s ním moci volně nakládat. Pokud ovšem soud rozhodne o prodeji podniku, tak „*po právní moci usnesení, kterým soud nařídil prodej podniku v dražbě, soud*

¹⁶⁸ 20 Cdo 58/2007. NEJVYŠŠÍ SOUD ČR. [online]. 25.2.2009 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: www.nsoud.cz.

¹⁶⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 398.

¹⁷⁰ Tamtéž.

¹⁷¹ Tamtéž, str. 399.

*uloží správci podniku, aby podal zprávu o ceně podniku, kterou zjistil již při přípravě předběžné zprávy nebo podle jiných rozhodných hledisek a dále také na základě ocenění znalce.*¹⁷²

Protože podnik ve své činnosti pokračuje dále, zákon počítá s tím, že se cena může do zahájení dražby změnit. Po vydání dražební vyhlášky je správce povinen na základě žádosti soudu podat před zahájením dražby zprávu, zda došlo ke změnám. Může nastat situace, že podnik je předlužen.¹⁷³

V tomto případě by dražba takového podniku nepřinesla očekávané uspokojení, soud výkon rozhodnutí prodejem podniku zastaví a pokračovalo by se v řízení insolvenčním podle zákona č. 182/2006 Sb.¹⁷⁴

Pokud podnik předlužen nebyl, pokračuje se v řízení o výkonu rozhodnutí prodeje podniku a jako poslední v celém procesu dochází k vydání dražební vyhlášky a následně začíná samotné dražební jednání. Na konec je důležité upozornit, že zákon vedle prodeje podniku jako celku umožňuje také postižení části podniku, pokud ale tvoří samostatnou oddělitelnou složku. Podobně je tomu v případě výkonu rozhodnutí postižením podílu spoluvlastníka podniku.¹⁷⁵

2.2.6. Výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem

Tento způsob výkonu rozhodnutí má zvláštní a specifickou funkci. Neslouží k přímému vymožení peněžních prostředků, ale jeho funkce je zajišťovací. Vytváří s větší jistotou a efektivitou právní předpoklady pro vymožení a uspokojení pohledávky v budoucnu. Na základě pravomocného rozhodnutí soudu vzniká soudcovské zástavní právo na nemovitostech. Den, kdy došel soudu návrh na jeho zřízení, se považuje za okamžik vzniku soudcovského zástavního práva.¹⁷⁶

¹⁷² Tamtéž, str. 400.

¹⁷³ FIALA, Josef. *Občanské právo*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s. ; Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7, str. 671.

¹⁷⁴ Srov. insolvenční zákon §98 odst. 1 - Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem, je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Tuto povinnost má i tehdy, byl-li pravomocně zastaven výkon rozhodnutí prodejem jeho podniku nebo exekuce podle zvláštního právního předpisu proto, že cena majetku náležejícího k podniku nepřevyšuje výši závazků náležejících k podniku; to neplatí, má-li dlužník ještě jiný podnik.

¹⁷⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnické učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 401.

¹⁷⁶ Tamtéž, str. 402.

Hlavním důvodem vzniku tohoto způsobu výkonu rozhodnutí je, že „*pro pohledávky, které jsou jím zajištěny, lze vést výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti, k níž bylo toto právo zřízeno, nejen proti povinnému (tj., proti tomu, kdo byl povinným v řízení o výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva), nýbrž podle §338d odst. 2 OSŘ i přímo proti každému dalšímu pozdějšímu vlastníku nemovitosti, který ji nabyt smluvně.*“¹⁷⁷

¹⁷⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374, str. 402.

3 SHRNUTÍ

V první řadě je nutno říci, že členění kapitoly španělské právní úpravy se neshoduje se členěním kapitoly české právní úpravy. Nebylo možné seřadit a pojmenovat kapitoly tak, aby španělská úprava odpovídala té české. A je to právě z důvodu odlišností, které popíši níže.

Abych byla upřímná, když jsem si toto téma vybrala, neměla jsem tušení, co všechno to bude obnášet. Myslela jsem si, že když umím španělsky, bude se mi to psát a srovnávat dobře. To jsem se ovšem spletla, jelikož umět španělsky na komunikativní úrovni je něco jiného, než umět španělsky na úrovni právní a navíc porozumět celému obsahu. Domnívala jsem se, že česká právní úprava soudních exekucí je složitá a zbytečně zamotaná a že v této práci poukáži na to, že tomu tak opravdu je. Naproti tomu, že ta španělská část bude jednoduchá a poukáži tím tedy na všechny nedostatky té české. Musím ale uznat, že je tomu právě naopak. Po vypracování této práce vnímám celou situaci obráceně. Česká právní úprava soudních exekucí na peněžité plnění na mě působí velmi spořádaným dojmem, fungující podle stručně řečených pravidel. Naopak co se španělské právní úpravy týče, zanechala ve mně dojem složitosti a neuspořádanosti.

Abych začala od počátku, prvním rozdílem je samotný OSŘ. Ve španělské právní úpravě jsem uvedla stručné shrnutí ohledně OSŘ, jelikož se domnívám, že i toto je významným rozdílem, který stojí za to uvést, protože právě z tohoto plyne první rozdíl. Ve Španělsku se nepoužívají v zákonech paragrafy, ale články. Tohle jistě není žádný významný rozdíl, ale dle mého stojí za zmínku. Dále, ve Španělském OSŘ je celkem 827 článků, pokud se podíváme do úpravy české, najdeme pouze 376 paragrafů. Podle mého názoru již z tohoto plyne to, o čem jsem se zmínila výše, a to jest fakt, že česká právní úprava je vysvětlena stručně, ale jasně. Španělská právní úprava je daleko obsáhlejší a na pochopení daleko více složitější. Nechci v žádném případě hodnotit a vycházet z toho, že když česká úprava obsahuje méně paragrafů, je automaticky jednodušší. Pokud bych ale měla vyjádřit svůj názor, jakožto autorka práce, která se seznámila s oběma právními úpravami, bude tomu tak. Dříve jsem se domnívala, že takový „laik“ nemůže české právní úpravě rozumět. Ale pokud bych jako španělský občan zkoumala tento zákon v rámci exekucí, neporozuměla bych mu. Stručně řečeno, česká právní úprava je více otevřená i lidem, kteří nejsou vystudovaní právníci a to díky její stručnosti a jasnosti.

Dalším rozdílem je to, že podle českého práva v případě exekucí lze postupovat podle dvou zákonů a tím pádem se rozlišuje i pojmosloví. Jak jsem již zmínila, jedná se o EŘ a s ním spojený název exekuce a dále OSŘ s názvem výkon rozhodnutí. V případě španělského práva se však použije jednotný název exekuce. Musím poznamenat, že toto slovo, španělsky původně „ejecución“ má daleko více významů, které zahrnuje i výkon, rozhodnutí, rozsudek a jiné. Celý proces se však nazývá exekuce. V návaznosti na tuto práci vzniká tím pádem významný rozdíl, i když podle stejně nazvaného právního předpisu, ve Španělsku však s názvem exekuce, v České republice výkon rozhodnutí. S tím souvisí i odlišné pojmosloví povinný – oprávněný podle české právní úpravy a dlužník – věřitel podle španělské právní úpravy.

Je zřejmé, že není možné popsat všechny rozdíly, které se týkají české a španělské právní úpravy soudních exekucí. Proto jsem se v této práci zaměřila na popsání pouze těch částí španělské právní úpravy, které se od české právní úpravy nějakým způsobem odlišují a zároveň vystihla to nejdůležitější, co je potřeba znát k pochopení tohoto tématu a není možné opomenout.

Obecně, základ exekucí je stejný pro Španělsko i Českou republiku (funguje na stejných základních zásadách). Velmi stručně řečeno, jde o činnost soudu, který nastupuje v případě nesplnění uložených povinností, tzv. nucená realizace práva prostřednictvím státní donucovací moci.

V obou případech, jak v první části práce, španělské právní úpravy, tak ve druhé části, české právní úpravy jsem použila rozdělení nejdříve k exekucím obecně a dále jsem se již zaměřila na exekuci na peněžitá plnění a její jednotlivé způsoby provedení.

V obecné části španělské právní úpravy jsem se rozhodla jako zajímavost uvést speciální řízení, nazvané řízení o platebním rozkazu a směnečné řízení. Jak tato řízení fungují je popsáno v příslušné kapitole. Vzhledem k současné situaci ve Španělsku, se toto speciální řízení používá poměrně často, jelikož má sloužit k rychlejšímu a efektivnějšímu výsledku. Ve vztahu k exekucím se jedná o speciální řízení, které je však za daných podmínek jeho součástí.

V samotné části, kde se zabývám již jednotlivými způsoby peněžité exekuce, co se španělské právní úpravy týče, je nejdříve popsána činnost soudu před zahájením exekuce. Je to z toho důvodu, že ve Španělsku tento proces není pojímán jako činnost soudu před zahájením exekuce, ale samotná součást celého

procesu spojeného s výkonem exekuce na peněžítá plnění. V české části této práce se o tomto procesu nezmiňuji. A to jest z toho důvodu, že činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí zákon upravuje ve velmi omezené míře a prakticky v soudní praxi není uplatňována možnost, aby oprávněný před nebo při podání návrhu na výkon rozhodnutí požádal soud, aby byl povinný předvolán a vyzván k dobrovolnému plnění. Kdežto ve španělském právu je tento proces zcela běžný a tak je důležitou součástí. Tzv. Zajištění platby, určení majetku dlužníka, informace o tomto majetku a postup při jeho zajištění je důležitou součástí celého procesu a prakticky i jeho hlavní částí. Kdežto český právní systém je založen na hlavní části exekuce po nařízení výkonu rozhodnutí a následujících krocích s tím spojených v rámci provedení výkonu rozhodnutí.

Některé jednotlivé způsoby provedení exekuce se taktéž odlišují. Český právní systém exekucí rozlišuje způsoby výkonu rozhodnutí na peněžítá plnění na srážky ze mzdy, příkázání pohledávky, správu nemovitostí, prodej movitých věcí a nemovitostí, postižení podniku a zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech. Španělský systém exekucí a jednotlivé způsoby provedení exekuce na peněžítá plnění se rozdělují na obstavení bankovních účtů, obstavení platů, důchodů a jiných dávek, zajištění pohledávky a dražba movitých věcí a nemovitostí, zajištění zástavy a hypotéky. Přičemž u zástavy a hypotéky se použije speciální postup, odlišný od ostatních způsobů exekuce na peněžítá plnění. Ačkoliv by se členění způsobů exekuce podle španělské právní úpravy mohlo zdát nelogické, navazuje tímto způsobem na sebe tak, jak je uvedeno v OSŘ a tím pádem i této práci.

Jednotlivé způsoby provedení exekuce na peněžítá plnění španělské právní úpravy jsou popsány tak, aby již z textu byly patrné rozdíly od české právní úpravy výkonu rozhodnutí na peněžítá plnění.

Z uvedených rozdílů a textu celé španělské právní úpravy je patrné, že česká právní úprava a španělská právní úprava soudních exekucí je poměrně rozdílná. Záměrem této práce bylo porovnat obě právní úpravy a zjistit, zda jsou si podobné či je jedna na lepší úrovni. Z výše uvedeného a z možnosti seznámení se s oběma právními úpravami během psaní této práce musím konstatovat, že podle mého názoru, je na lepší úrovni úprava česká. Hlavně z toho důvodu, který jsem zmínila již na začátku samotné komparace, že vyniká svojí jasností a jednoduchostí, tím pádem i lepší orientací a snadnějším pochopením pro

všechny občany bez ohledu na to, zda daný člověk vystudoval práva a je schopný dané problematice bez problému porozumět. S tím samozřejmě spojený i proces výkonu soudní exekuce na peněžitá plnění.

ZÁVĚR

Když se řekne exekuce, skoro každý si pod tímto pojmem představí dluh a následné zabavení majetku. Problematika exekucí je však poněkud složitější. Stále více lidí se v této situaci ocitá a neví, co má dělat. Někteří právem, někteří zase neprávem. Ať už je to tak, či onak, je dobré vědět, co v takové situaci dělat a jaké práva a povinnosti zákon přiznává povinnému a na straně druhé oprávněnému.

Cílem této práce bylo obecně popsat soudní exekuci na peněžitá plnění a vymezit základní rozdíly mezi českou a španělskou právní úpravou. Domnívám se, že jsem se od zadání neodchýlila a naplnila tak podstatu vypracování této práce.

Díky možnosti proniknout do komplexního systému exekucí na peněžitá plnění obou právních úprav, jsem schopna porozumět právní úpravě jak české, tak španělské. Díky této práci jsem taktéž dospěla k poznatku, že české právo exekucí není právně špatně upraveno, jak jsem se předtím mylně domnívala.

Ačkoliv jsou exekuce výsledkem nedodržení uložené povinnosti, čili určitou sankcí za něco, co nebylo splněno dobrovolně, stále vyvstává otázka, co dělat s lidmi, kteří se v exekuci ocitli neprávem a nemají se jak bránit? Proto, jak jsem již uvedla v úvodu práce situaci mé kamarádky, kterou opustil manžel a jí zůstaly jako vzpomínky pouze jeho dluhy, o kterých nevěděla, věnuji tuto práci všem lidem, kteří se ocitli v exekuci neprávem a bojují se spravedlností, která je obchází stejně tak, jak někteří obcházejí zákony.

„Zákon je jen technické a ne vždy podařené provádění spravedlnosti.“

- Emil Vachek

RESUMEN

El presente trabajo tuvo como objetivo la comparación de la legislación que rige la ejecución dineraria entre los países de España y la República Checa; el motivo es dar a conocer las igualdades y las diferencias en relación a las ejecuciones pecuniarias de las legislaciones española y checa.

En la primera parte del trabajo se describe la Ley que regula las ejecuciones dinerarias del estado español; ésta es la Ley 1/2000 del 7 de Enero, de Enjuiciamiento Civil, denominada Ley de Enjuiciamiento Civil (LEC). El Libro III: De la ejecución forzosa y las medidas cautelares, la regulación de la ejecución dineraria se establece en el título IV, entre los arts. 571 a 698, dividida en cinco capítulos: 1) Disposiciones generales, 2) Del requerimiento de pago, 3) Del embargo de bienes, 4) Del procedimiento de apremio y 5) De las particularidades de la ejecución sobre bienes hipotecados o pignorados.

En la segunda parte del trabajo se describe la Ley que regula las ejecuciones pecuniarias del estado checo; se trata de la ley denominada Občanský Soudní Řád (OSŘ). En el número 99/1963 de dicha Ley y con un total de 376 artículos se regulan las actuaciones de los jueces y los implicados en procedimientos que impliquen ejecuciones de tipo dineraria.

En la tercera y última parte del trabajo, se establece una relación entre ambas leyes en las que se analizan las similitudes y las diferencias de ambas leyes; el objetivo es que lector pueda obtener una idea clara y concisa de cómo ambos países regulan sus respectiva Ley en relación a las ejecuciones dinerarias.

LITERATURA A POUŽITÉ ZDROJE

Monografie česká

- BRYNDA, Jiří. Španělsko-český právní a ekonomický slovník. Praha: Linde, 2007, 703 s. ISBN 978-807-2016-693.
- BUREŠ, Jaroslav. Občanský soudní řád: komentář. 6. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003, xxi, 893 s. Beckova edice Komentované zákony. ISBN 80-717-9739-1.
- FIALA, Josef. Občanské právo. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, xxxi, 965 s.; Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-948-7.
- KURKA, Vladimír. Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce. Praha: ASPI, 2005, 316 s. Judikatura (ASPI Publishing). ISBN 80-735-7054-8.
- LISSE, Luděk. Civilní proces. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008, 93 s. ISBN 978-80-86754-94-9.
- RADKOVA, Martina. Exekuce jiné pohledávky. Praha: Linde Praha, 2009, 199 p. ISBN 978-807-2017-676.
- SCHELLEOVÁ, Ilona. Základy občanského práva procesního. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 156 s. ISBN 80-868-6133-3.
- TRIPES, Antonín. Exekuce v soudní praxi. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, xvi, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 978-80-7201-842-0.
- WINTEROVÁ, Alena. Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice. 6. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-807-2018-420.
- ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. Civilní právo procesní. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 565 s. Právní učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3804-374.

Monografie španělská

- CACHÓN CADENAS, M. Apuntes de ejecución procesal civil. Editorial. Universidad Autónoma de Valencia, 2011. ISBN 978-84-490-2668-3
- GUERRERO ANKERSMIT, R. La ejecución dineraria. Letrado de la Comunidad de Madrid, Servicio Jurídico Central Consejería de Presidencia. Dostupné online:

http://www.madrid.org/cs/Satellite?c=CM_Revista_FP&cid=1109168496158&esArticulo=true&idRevistaElegida=1109168491112&language=es&pageName=RevistaJuridica%2FPage%2Fhome_RJU&siteName=RevistaJuridica&urlPage=RevistaJuridica%2FPage%2Fhome_RJU

- GUÍAS DE PROCEDIMIENTOS PARA CIUDADANOS. Guía práctica del proceso monitorio. Secretaría General de la Administración de Justicia.

Dostupné online:

„https://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CC0QFjAA&url=https%3A%2F%2Fwww.administraciondejusticia.gob.es%2Fpaj%2FPA_WebApp_SGNTJ_NPAJ%2Fdescarga%2Fguia%2520n%25C2%25BA1_monitorio.pdf%3FidFile%3D59ce256e-11b1-46d9-b870-3a93d4a65c66&ei=dh0rU9RT6KLRBfCzgIgD&usg=AFQjCNHM1moiXi-pS3iWbrkzsVVKag39kw&bvm=bv.62922401,d.d2k&cad=rjaREYES“

- LÓPEZ, J. Y PALOMA MONTAÑO, L. Procesos y Ejecución en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. Ed. Atelier, 2001. ISBN 84-95458-18-7

- VERGAS TORRES, J. Ejecución forzosa y medidas cautelares en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. PhDr. Universidad Complutense de Madrid.

Dostupné online:

„http://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&cad=rja&uact=8&ved=0CEIQFjAD&url=http%3A%2F%2Feficiencia.urjc.es%2Fbitstream%2F10115%2F5706%2F1%2F2000_Ejecucion%2520forzosa%2520y%2520medidas%2520cautelares%2520en%2520la%2520nueva%2520LEC.pdf&ei=2BorU_LbBMc0wWRioHABA&usg=AFQjCNHuTjZfLpEVHklfKFIOqkRTEAasvw&bvm=bv.62922401,d.d2k“

Judikatura

- Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24.11.2003, sp. Zn. 17 Co 46/2003,
- Krajský soud v Hradci Králové, 30.8.2005, sp. Zn. 22 Co 434/2005
- Nejvyšší soud, 24.9.2008, 22 Cdo 2195/2006
- Nejvyšší soud, 26.2.2002, 21 Cdo 2133/2001
- Usnesení nejvyššího soudu ČR, 25.2. 2009, 20 Cdo 58/2007

Právní předpisy

- Česká právní úprava

- Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce
- Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád
- Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
- Nařízení vlády č. 595/2006 Sb. o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách)
- Nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima
- Nařízení vlády č. 440/2013 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2014 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení

- Španělská právní úprava

- Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil (Vigente hasta el 22 de Julio de 2014). Editor: Colmenero Guerra, J.A. ISBN: 978-84-309-5554-1
- Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil (Vigente hasta el 22 de Julio de 2014).(Officially web of the Spanish Government), Dostupné online: „http://noticias.juridicas.com/base_datos/Privado/11-2000.13t4.html”

Ostatní

- <http://www.vyplata.cz/vyplatamzdy/postuppriprovadenisrazekzemzdyajejichrozsah.php>
- <http://www.nsoud.cz>
- http://profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=173&id_article=250926&csum=43f3dfe7
- <http://exekucejinak.blogspot.cz/2013/05/novela-obcanskeho-soudniho-radu.html>
- <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/srazky-ze-mzdy-od-1-1-2014/>

- <http://www.epravo.cz/top/clanky/nove-nezabavitelne-castky-nezabavitelne-minimum-pri-exekucnich-srazkach-ze-mzdy-pro-rok-2014-92957.html>
- <http://noticias.juridicas.com/>
- http://es.wikipedia.org/wiki/Ley_de_enjuiciamiento
- <http://respuestasderecho.blogspot.com.es/2009/07/la-ejecucion-dineraria-en-la-ley-de.html>
- <http://www.masqueabogados.com/esquemas-procesales.html?start=54>

SEZNAM TABULEK

- **Tabulka č. 1** – příklad výpočtu základní nezabavitelné částky u ženatého muže, který vyživuje dvě děti